

UME _____

NOME _____ Nº _____

ATIVIDADES PARA ENSINO FUNDAMENTAL II/CICLO II - 7º ANO/ T2

Caro Estudante, você está recebendo o material de estudo organizado por componentes, de acordo com o Currículo Santista. O objetivo é aproximá-lo de materiais de estudo durante o período de ensino remoto. As atividades propostas devem ser registradas no caderno, e as dúvidas anotadas para serem esclarecidas pelos professores oportunamente. Organize uma rotina diária de estudos e inclua leituras e atividades físicas. Sugerimos que realize, no mínimo, 1 e, no máximo, 4 atividades por dia, de componentes variados, a fim de cumprir todas as propostas. Anote a data e atividade que realizou em cada dia. Revise cada atividade realizada antes de avançar para a próxima.

Lembre-se que você conta ainda com o Portal Educa.Santos, contendo rotinas e materiais de estudo específicos para o seu segmento escolar. Acesse:

<https://www.santos.sp.gov.br/?q=hotsite/fund-ii-e-eja-ciclo-ii>.

LÍNGUA PORTUGUESA

Ngkc" cu" qtkgpvc±;gu" g." go" ugiwkfc." tgcnk/g" cu" cvkxkfcfgu"
rtqrquvcu" swg" rqfgo" ugt" hgkvcu" guetgxgpfq" crgpcu" cu" ãæb*~b\ábÁ ^~Á
^áääã^~." rctc" swg" q" rtqhgguqt" rquuc" tgvqo^a/ncu" qrqtvwpcogpvgo"

Pguucu" cvkxkfcfgu." xqe´" vgt^" c" N\↔{↔ääääÁ äæÁ Qæ↔\|ãá" *vgzvqu"
rctc" c" tgcnk/c±q" fc" cvkxkfcfg" rtqrquvc+" g" c" Şã~ã|÷°~Á äæÁ Ūæ[\~"
*rtqrquvc" rctc" c" eqpuvtw±q" fg"vgzvqu+0"

ATIVIDADES

1. Alguma vez você já parou para observar a chuva? A partir da
leitura do texto abaixo, escolha um objeto e descreva suas
características. Não se esqueça de também colocar os seus
sentimentos em relação ao objeto escolhido.

A chuva, de Arnaldo Antunes

Á

NÁ´à|{áÁäæãã|â~|ÁábÁ*~^æbÈÁNÁ´à|{áÁ\ãá^bâ~ãã~|Á~bÁã↔~bÈÁNÁ´à|{áÁ
↑~→â~|Á~bÁ\ãá^bæ|^æbÈÁNÁ´à|{áÁæ^´áää´~|ÁábÁ*ãá+ábÈÁNÁ´à|{áÁæ^´áääã|↓~|Á
ábÁ↑@|↔~ábÈÁNÁ´à|{áÁæ^´à|ãæ´æ|ÁábÁ↑ãã\$bÈÁNÁ´à|{áÁæÁbæ|Á´áæ↔ã~ÁäæÁ\æããáÈÁ
NÁ´à|{áÁ´~↑Áb|áÁ´áâæ↔↔ããÈÁNÁ´à|{áÁæbâ|ãá´~|ÁábÁ*æããábÈÁNÁ´à|{áÁá→á&~|Á
áÁ àá{æ→áÈÁ NÁ´à|{áÁ äæÁ´á^↔{æ\æbÈÁ NÁ´à|{áÁ æ^|&~|Á áÁ bæäæÈÁ NÁ´à|{áÁ
á^↔~\æ´æ|Á äæÁ\ãääæÈÁ NÁ´à|{áÁ æÁ bæ|Á äã↔→ã~Á *ãã\æää~ÈÁ NÁ´à|{áÁ äæÁ äæ\ábÁ
*ãää↔æ→ábÁ b~ãääÁ áÁ \æãääÁ´|ã|áÈÁ NÁ´à|{áÁ äæb\ã~÷~|Á~bÁ&|ãääáÈ´à|{ábÈÁ NÁ
´à|{áÁ ä|ã~|Á↑|↔~bÁ ä↔ábÈÁ NÁ´à|{áÁ á*á&~|Á~Á↔^´1^ã↔~ÈÁ NÁ´à|{áÁ´á↔|ÈÁ NÁ
´à|{áÁ äæãää~|ÈbæÈÁ NÁ´à|{áÁ↑|ã↑|ã~|Á↑æ|Á´~↑æÈÁ NÁ´à|{áÁ→&~|Á~Á
*ãääÈää↔bÈÁNÁ´à|{áÁá´æ^æ|Á~bÁääã...↔bÈÁNÁ´à|{áÁ\~~|ÁáÁb↔ãæ^æÈÁNÁ´à|{áÁ
´~↑Á áÁ b|áÁ´ã↔~áÈÁ NÁ´à|{áÁ æ^´æ|Á áÁ *↔b´↔~áÈÁ NÁ´à|{áÁ´~↑Á ábÁ &~\ábÁ
&ã~bbábÈÁ NÁ´à|{áÁ äæÁ *↔^&~bÁ *ãæ\~bÈÁ NÁ´à|{áÁ á÷↔~ã^ã~Á ábÁ *→á^\ábÈÁ NÁ
´à|{áÁ bæ^á~ãáÁ äáÁ →á↑áÈÁ NÁ´à|{áÁ bæ↑Á *æ^áÈÁ NÁ´à|{áÁ á*æ^ábÈÁ NÁ´à|{áÁ
æ↑*æ^~|Á~bÁ↑...{æ↔bÈÁ NÁ´à|{áÁ á↑ääæ~|Á~bÁ↔{ã~bÈÁ NÁ´à|{áÁ´~ãã~æ|Á ábÁ
´æã´ábÈÁNÁ´à|{áÁæÁbæ|Áää@|æÁbæ´~ÈÁNÁ´à|{áÁæÁbæ|Áã|éã~ÁäæÁ{↔ã~ÈÁNÁ´à|{áÁ
↔^´á~|Á~Á äãã↓~ÈÁ NÁ´à|{áÁ *↔^&~|Á *æ~Á \æ\~ÈÁ NÁ´à|{áÁ↑|→\↔*↔´á^ã~Á
↔^bæ\~bÈÁ NÁ´à|{áÁ b~ääæÁ~bÁ {ääã↔bÈÁ NÁ´à|{áÁ äæãã|ää^ã~Á äã↔~bÈÁ NÁ´à|{áÁ
á´áâ~|ÁáÁ→|ÈÁNÁ´à|{áÁ↑~→â~|Á~bÁ´↔&ääã~bÈÁNÁ´à|{áÁ↑↔↓~|Á´~Á\æ→áää~ÈÁNÁ
´à|{áÁ äæ&~|Á~Á&ää↑ää~ÈÁ NÁ´à|{áÁ äääæ*↔~|Á~bÁ*~ã~bÈÁNÁ´à|{áÁ àæ´Á↑|↔\ábÁ
*~÷ábÈÁNÁ´à|{áÁbæ´~|Áá~Áb~→ÈÁ

Á

Ç↔b*~^é{æ→Áæ↑ÍÁá*bÍÐÐ^~{áæb´~→áÈ~ã&ÈääÐ´~^æ|ä~ÐĜFJNJDáÈ´à|{áÁæÁ
Já*bÍÐÐ}}È|~|\\|âæÈ´~Ð}á\´áL{K´}~ŞŽOWOÙàŪLÁ

Á

2. O próximo texto é do autor brasileiro Moacyr Scliar, que relata
suas aventuras de criança. Com base neste texto, responda:

- a) Por que D. Ana Custódia era chamada de bruxa pelas crianças?
b) Explique, com suas palavras, os motivos que levaram o autor a
dar o título "Bruxas não existem".
c) Utilizando os 3 primeiros parágrafos deste texto como início da
narrativa, você deverá criar uma continuação para essa aventura da
qual participem esses personagens, dando-lhe outro título e
criando um final bem emocionante.

Bruxas não existem, de Moacyr Scliar

Ã

T | á ~ ä ~ Ñ æ | Á æ ä á Á & ä ~ \ ~ Ê Á á ' ä æ ä \ á { á Á æ Á Á ä | [á b Ê Á ↑ | → ä æ ä æ b Á ↑ á → { á ä á b Á @ | æ Á * á b b á { á Á ~ Á \ æ ↑ * ~ Á \ ~ ä ~ Á ↑ á @ | ↔ á ~ ä ~ Á ' ~ ↔ b á b Á * æ ä { æ ä b á b Ê Á Š b Á ↑ æ | b Á á ↑ & ~ b Á \ á ↑ á \$ ↑ Á á ' ä æ ä \ á { á ↑ Á ' ↔ b b ~ Ê Á N Á * ä ~ { á Á * á ä á Á ^ ... b Á æ ä á Á | ↑ á Á ↑ | → ä æ ä Á ↑ | ↔ \ ~ Á { æ : á á Ê Á | ↑ á Á b ~ → \ æ ä ~ á Á @ | æ Á ↑ ~ ä á { á Á ^ | ↑ á Á ' á b ↔ á á Á ' á ↔ á ~ Á á ~ b Á * ä ä ÷ ~ b Á ^ ~ Á à → ↑ Á ä æ Á ^ ~ b b á Á ä | á Ê Á U æ | Á ^ ~ ↑ æ Á æ ä á Á N ^ á Á O | b \ ... ä ~ Ê Á ↑ á b Á ^ ... b Á b ... Á á Á ' á á ↑ á { á ↑ ~ b Á ä æ Á Ä ä ä | [á Ä Ê Á

Ó ä á Á ↑ | ↔ \ ~ Á à æ → á Ê Á æ → á Î Á & ~ ä ä á Ê Á æ ^ ~ ä ↑ æ Ê Á ~ b Á ' á ä æ ~ b Á * á ä æ ' ↔ á ↑ Á * á → á á Ê Á ~ Á ^ á ä ↔ ~ Á æ ä á Á ' ~ ↑ * ä → ä ~ Ê Á æ → á Á \ ↔ á á Á | ↑ á Á æ ^ ~ ä ↑ æ Á { æ ä | & á Á ^ ~ Á @ | æ [~ Ê Á Ó Á æ b \ á { á Á b æ ↑ * ä æ Á ä → á ~ ä ~ Á b ~ \ ↔ á á Ê Á S | ^ ' á Á \ é ^ á á ~ b Á æ ^ \ ä ä ~ Á ^ á Á ' á b á Ê Á ↑ á b Á \ é ^ á á ~ b Á á Á ' æ ä \ æ ^ á Á ä æ Á @ | æ Ê Á b æ Á à ↔ \$ b b æ ↑ ~ b Á ↔ b b ~ Ê Á ^ ... b Á á Á æ ^ ~ \ ä ä ä é á ↑ ~ b Á * ä æ * á ä á ^ ä ~ Á { æ ^ æ ^ ~ b Á ^ | ↑ Á & ä á ^ ä æ Á ' á → ä æ → ä ~ Ê Á

S ~ b b á Á ä → { æ ä b ~ ~ Á * ä æ ä ↔ æ \ á Á æ ä á Á ↔ ^ ' ~ ↑ ~ ä ò Ê → á Ê Á Ü ~ \ á Á æ Á ↑ æ → á Á ↔ ^ { á ä é á ↑ ~ b Á ~ Á * æ @ | æ ^ ~ Á * ò \ ↔ ~ Á * á ä á Á ä ä → * ä ~ | á ä á Á ä ä \ | á b Á æ Á @ | á ~ ä ~ Ê Á * ~ ä á á ' á b ~ Ê Á á Á { æ : á á Á b á é á Á d Á ä | á Á * á ä á Á ä á ~ æ ä Á ' ~ ↑ * á á b Á ^ ~ Á * æ @ | æ ^ ~ Á á á ↑ á \$ ↑ Á á → Á * æ ä \ ~ Ê Á ' ~ ä ä é á ↑ ~ b Á á \ á ò b Á ä æ → á Á & ä ↔ \ á ~ ä ~ Á Ä ä ä | [á Ê Á ä ä | [á Ä Ä Ê Á

Ú ↑ Á ä → á Á æ ^ ~ \ ä á ↑ ~ b Ê Á ^ ~ Á ↑ æ ~ Á ä á Á ä | á Ê Á | ↑ Á á ~ ä æ Á ↑ ~ ä \ ~ Ê Á N Á @ | æ ↑ Á * æ ä \ æ ^ æ ä á Á æ b b æ Á á ↔ ↑ á → Á ^ ... b Á ^ ~ Á b á ä é á ↑ ~ b Ê Á ↑ á b Á ~ & ~ Á ä æ b ~ ä ä ↔ ↑ ~ b Á ~ Á @ | æ Á ä á ~ æ ä Á ' ~ ↑ Á æ → á Á ↓ ~ & ò Ê → ~ Á ^ á Á ' á b á Á ä á Á ä ä | [á Ê Á Š Á @ | æ Á b æ ä → á Á à ò ↔ Ê Á N ~ Á ' ~ \ ä ò ä ↔ ~ Á ä ~ Á @ | æ Á b æ ↑ * ä æ Á á ' ~ \ æ ^ ↔ á Ê Á ^ á @ | æ → á Á ↑ á ^ á ^ Ê Á æ Á \ á { æ ^ Á * ~ ä Á æ b @ | æ ^ ↔ æ ^ \ ~ Ê Á æ → á Á ä æ [á ä á Á á ä æ ä \ á Á á Á ↓ á ^ æ → á Á ä á Á ä ä æ ^ \ æ Ê Á U ~ á Á ' ~ ↑ á ~ ä ~ Á ä ~ Á Ö ~ ~ Á Š æ ä ä ~ Ê Á @ | æ Á æ ä á Á ~ Á ^ ~ b b ~ Á → é ä æ ä Ê Á → æ { á \ á ↑ ~ b Á ~ Á ä ↔ ' á ~ Ê Á @ | æ Á æ ä á Á & ä á ^ ä æ Á æ Á * æ b á { á Á á á b \ á ^ \ æ Ê Á æ Á ' ~ ↑ Á ↑ | ↔ \ ~ Á æ b à ~ ä ÷ ~ Á ^ ... b Á ~ Á → æ { á ↑ ~ b Á á \ \$ Á á Á ↓ á ^ æ → á Ê Á Ú æ ^ \ á ↑ ~ b Á æ ↑ * | ä ä ò Ê → ~ Á * á ä á Á ä æ ^ \ ä ~ Ê Á ↑ á b Á á é á ~ b Á ' á ↔ ä ä æ b Á à ↔ ' á ä á ↑ Á * ä æ b ~ b Á ^ á Á ' ~ ä \ ↔ á Ê Á

½ Á Ú á ↑ ~ b Á → & ~ Á ½ Á & ä ↔ \ á { á Á ~ Á Ö ~ ~ Á Š æ ä ä ~ Á ½ Ê Á á ^ \ æ b Á @ | æ Á á Á ä ä | [á Á á * á ä æ : á Ê Á Ó Á æ → á Á á * á ä æ æ | Ê Á S ~ Á ↑ ~ ↑ æ ^ \ ~ Á æ [á \ ~ Á æ ↑ Á @ | æ Ê Á à ↔ á → ↑ æ ^ \ æ Ê Á ' ~ ^ b æ & | é á ↑ ~ b Á ↔ ^ \ ä ~ ä | ~ ↔ ä Á ~ Á á ~ ä æ Á * æ → á Á ↓ á ^ æ → á Ê Á á Á * ~ ä \ á Á b æ Á á ä ä ↔ | Á æ Á á → * ä æ b \ á { á Á æ → á Ê Á á Á ä ä | [á Ê Á æ ↑ * | ^ á á ^ ä ~ Á | ↑ Á ' á á ~ Á ä æ Á { á b b ~ | ä ä Ê Á Þ ↔ ^ ä ~ Ê Á b á é ↑ ~ b Á ' ~ ä ä æ ^ ä ~ Ê Á Ó | Ê Á & ~ ä ä ↔ á ~ Ê Á æ ä á Á ~ Á ! → \ ↔ ↑ ~ Ê Á

Ó Á æ ^ \ ~ Á á ' ~ \ æ ^ æ | Ê Á Ç æ Á ä æ * æ ^ \ æ Ê Á æ ^ à ↔ æ → Á ~ Á * \$ Á ^ | ↑ Á á | ä ä ~ Á æ Á ' á é Ê Á Ç æ Á ↔ ↑ æ ä ↔ á \ ~ Á b æ ^ \ ↔ Á | ↑ á Á ä ~ ä Á \ æ ä ä é { æ → Á ^ á Á * æ ä ^ á Á æ Á ^ ~ Á \ ↔ { æ Á ä ! { ↔ ä á Í Á æ b \ á { á Á @ | æ ä ä ä ä Ê Á Ö æ ↑ æ ^ ä ~ Ê Á \ æ ^ \ æ → Á ↑ æ Á → æ { á ^ \ á ä Ê Á ↑ á b Á ^ ~ Á ' ~ ^ b æ & | ↔ Ê Á Ó Á á Á ä ä | [á Ê Á ' á ↑ ↔ á á ^ ä ~ Á ' ~ ↑ Á ä → ä ↔ | → ä á ä æ Ê Á ↑ á b Á ' ~ ↑ Á ~ Á ' á á ~ Á ä æ Á { á b b ~ | ä á Á ^ á Á ↑ ~ Ê Á á * ä ~ [↔ ↑ á { á Ê b æ Ê Á ö @ | æ → á Á á → \ | ä ä Á á Á \ | ä ↑ á Á æ b \ á { á Á ~ ^ & æ Ê Á ^ ↔ ^ & | \$ ↑ Á * ~ ä ä ä ↔ á Á ↑ æ Á á ↓ | ä ä ä Ê Á Ó Á á Á ↑ | → ä æ ä Á b æ ↑ Á ä ! { ↔ ä á Á ä æ b ' á ä ä æ & ä ä ↔ á Á æ ↑ Á ↑ ↔ ↑ Á b | á Á à ! ä → ä Ê Á

Ó ↑ Á | ↑ Á ↑ ~ ↑ æ ^ \ ~ Ê Á æ → á Á æ b \ á { á Á ↓ | ^ \ ~ Á á Á ↑ ↔ ↑ Ê Á \ ä á ^ b \ ~ ä ^ á á á Á ä æ Á ä á ↔ | á Ê Á R á b Á á é Á { ↔ | Á á Á ↑ ↔ á á Á * æ ä ^ á Ê Á æ Á ↔ ^ b \ á ^ \ á ^ á á ^ æ ^ \ æ Á ↑ | ä ~ | Ê Á N & á ^ á ~ | Ê b æ Á ↓ | ^ \ ~ Á á Á ↑ ↔ ↑ Á æ Á ' ~ ↑ æ ÷ | Á á Á æ [á ↑ ↔ á ò Ê → á Á ' ~ ↑ Á | ↑ á Á á á ä ↔ * ä ä ä æ Á b | ä * ä æ æ ^ ä æ ^ \ æ Ê Á

½ Á Ö b \ ò Á @ | æ ä ä ä á Á ½ Á ä ↔ b b æ Á * ~ ä á à ↔ ↑ Ê Á ½ Á R á b Á * ~ ä æ ↑ ~ b Á ä ä á Á | ↑ Á ↓ æ ↔ \ ~ Ê Á S ~ Á b æ Á * ä æ ~ | * æ Ê Á b æ → Á ä ä ~ æ ä Á ↔ b b ~ Ê Á Ö | ↔ Á æ ^ à æ ä ↑ æ ↔ ä á Á ↑ | ↔ \ ~ b Á á ^ ~ b Ê Á \ ä ä á á → ä æ → Á æ ↑ Á á ~ b * ↔ á → Ê Á Ö ~ ^ á → æ Á æ ↑ Á ↑ ↔ ↑ Ê Á

Ç ↔ { ↔ ä → | Á ~ Á ' á á ~ Á ä æ Á { á b b ~ | ä ä Á æ ↑ Á \ ä 1 b Á * ä ä ÷ ~ b Á æ Á ' ~ ↑ Á æ → æ b Ê Á æ Á ' ~ ↑ Á b æ | Á ^ ↔ \ ~ Á ä æ Á * á ^ ~ Ê Á ↔ ↑ * ä ~ { ↔ b ~ | Á | ↑ á Á \ á → á Ê Á ↔ ↑ ~ á → * ~ á ^ ä ~ Ê ↑ æ Á á Á * æ ä ^ á Ê Á N Á ä ~ ä Á ä ↔ ↑ æ ^ | ↔ | Á ↑ | ↔ \ ~ Á æ Ê Á á ↑ * á ä ä ä ~ Á ^ æ → á Ê Á à | ↔ Á á \ \$ Á ↑ ↔ á á Á ' á b á Ê Á ½ Á Ä Ö á á ↑ æ Á | ↑ á Á á ↑ á | → t ^ ^ ↔ ä Ä Ê Á ä ↔ b b æ Á á Á ↑ | → ä æ ä Á d Á ↑ ↔ á á Á ^ ó æ Ê Á U ~ ä ä ↔ | Ê Á

Ú | ä ~ Á ä → ~ | Á á æ ↑ Ê Á Q æ { á ä á ↑ Ê ↑ æ Á * á ä á Á ~ Á á ~ b * ↔ \ á → Ê Á ~ Á ↑ \$ ä ↔ ~ Á æ ^ & æ b b ~ | Á ↑ ↔ á á Á * æ ä ^ á Á æ Á æ ↑ Á * ~ | á b Á b æ ↑ á ^ á b Á æ | Á æ b \ á { á Á ä æ ^ | * æ ä á á ~ Ê Á Ç æ b ä æ Á æ ^ \ ~ Ê Á ä æ [↔ Á ä æ Á á ' ä æ ä \ á ä á æ ↑ Á ä ä | [á b Ê Á Ó Á \ ~ ä ^ æ → Ê ↑ æ Á & ä á ^ ä æ Á á ↑ & ~ Á ä æ Á | ↑ á Á b æ ^ á ~ ä á Á @ | æ Á ↑ ~ ä á { á Á æ ↑ Á ↑ ↔ á á Á ä | á Ê Á | ↑ á Á b æ ^ á ~ ä á Á ↑ | ↔ \ ~ Á á ~ á Á @ | æ Á b æ Á ' á á ↑ á { á Á N ^ á Á O | b \ ... ä ↔ Ê Á

4. Você deverá criar uma fábula, da qual participem apenas três personagens, utilizando a mesma moral do texto abaixo.

O rato e a rã, de Esopo

Á

Ú↑Áãá\~ÁãáÁ\æããáÁbæÁàæ~Áá↑↔&~ÁãæÁ | ↑áÁã°ÊÁ*áãáÁb | áÁãæb&ãá÷áÊÁ
 NÁã°ÊÁ~âæãæ´æ^ã~ÁáÁ↔^æ^÷ðæbÁææb{↔áãábÁá↑áãã~ | ÁáÁ*á\áÁã~Áãá\~ÁáÁ
 b | áÁ*ã...*ã↔áÁ*á\áÊÁ
 Ráã´ááãá↑ÊÁæ°~ÊÁ↓ | ^\~bÊÁŞã↔↑æ↔ã~Á*æ→áÁ\æããáÁ*áãáÁ´~↑æãÁ\ã↔&~ÊÁ
 →~&~Á bæÁ á*ã~[↔↑áãá↑Á ááÁ âæ↔ãáÁ äæÁ | ↑Á *↑^á^~Á æÁ áÁ ã°ÊÁ äá^ã~Á | ↑Á
 bá→\~ÊÁ áããáb\~ | Á ~Á áá\~Á *áãáÁ ~Á à | ^ã~ÊÁ æ^@ | á^\~Á à↔´á {áÁ ^áÁ ñ& | áÁ
 →á^÷á^ã~Ábæ | bÁ´~^áæ´↔ä~bÁ&ã↔\~bÊÁ
 ŠÁ á´áããã~Á áá\~ÊÁ à↔´~ | Á b~→\á^ã~Á & | ↔´á~bÁ ^áÁ ñ& | áÊÁ bæÁ áà~&~ | ÊÁ
 à↔´á^ã~ÁáÁ→ | \ | áãÁÁ\áã~ÁdÁ*á\áÁãáÁã°ÊÁ
 Ú↑Á↑áã\↔↑Ê*æb´áã~ãÁ @ | æÁ {~á {áÁ *~ãÁ á→ÊÁ {↔ | Á ~Á áá\°~Á æÁ ~Á bæ& | ã~ | Á
 ´~↑Á b | ábÁ &áããábÊÁ áããáb\á^ã~Ê~Á ↓ | ^\~Á dÁ ã°ÊÁ @ | æÁ \á↑â\$↑Á bæã {↔ | Á äæÁ
 á→↑æ^\~Áá~Á*ñbbáã~ÊÁ

Á

R~ãá→ÁãáÁã↔b\...ã↔áíÁÚ~ãáÁá÷°~Á @ | æÁ bæÁ àá´Á´~↑Á↔^æ^÷°~ÁãæÁ↑á→ããæÊÁ
 bæ↑*ãæÁ\æã↑↔´áÁ´~^\ãáÁá@ | æ→æÁ@ | æÁáÁ´~↑æ\æÊÁ

Á

↔b*~^é {æ→Áæ↑ÁJá\ *bIDD}} Êæ´á^\~ãáb→æ\ãábÈ´~↑ÊããÐããá | ↔ábDINGÏGEILÁ

5. Este texto é de um autor santista chamado Pedro Bandeira, que narra as dificuldades de Ricardinho para conseguir saber qual é o seu lado direito e o esquerdo. Responda em seu caderno:

- a) Como Ricardinho consegue resolver sua dificuldade?
- b) Qual solução Ricardinho dá para Adriano também resolver o seu problema?
- c) Se você pudesse dar uma solução para o mesmo problema, qual seria?

Lado a lado, bem bolado, de Pedro Bandeira

Á

Þ↔´áãã↔^ã~Á á^áá {áÁ bæ↑Á b~ã\æÊÁ N´á~Á á\ \$Á @ | æÊÁ bæÁ æ→æÁ à~bbæÁ ↓~&áãÁ
 ´áãáÊ~ | Ê´~ã~áÁ~ | Á*áãÊ~ | Êé↑*áãÁáæ´Á {æ´æbÁbæ& | ↔áábÊÁ*æããæã↔áÁ\~ãábÊÁ
 ŠÁ ´áb~Á \$Á @ | æÁ æ→æÁ \↔´ááÁ á*ãæ^ã↔ä~Á @ | æÁ Äæ↑Á´↔↑áÁÁ bæÁ æb´ãæ {æÁ
 bæ*áããã~Á æÁ Äæ↑áá↔[~ÁÁ bæÁ æb´ãæ {æÁ ↓ | ^\~ÊÁ RábÊÁ ^áÁ á~ãáÁ äæÁ æb´ãæ {æãÁ
 b | ábÁãæãã÷ðæbÊÁæ→æÁbææææ↑*ãæÁbæÁ´~^à | ^ã↔áÁæÁá´ááá {áÁàá´æ^ã~Á\ | ä~Á
 á~Á´~^\ãõã↔~ÊÁ
 Ô~↔Á @ | æ↔[áãÊbæÁ*ááÁÛ~ {...ÊÁ Nà↔^á→ÊÁ áÁÛ~ {...Á \↔^ááÁb↔ä~Á*ã~àæbb~ãáÁáÁ
 {↔ááÁ↔^æ↔ãáÁæÁbáá↔áÁ\ | ä~ÊÁ\ | ä↔^ã~Á↑æb↑~ÁãæÁ\~ãábÁábÁ´~↔bábÊÁ
 ÊÁ ^Á àõ´↔↔ÊÁ Þ↔´áãã↔^ã~Á ÊÁ æ^b↔^~ | Á áÁ Û~ {...ÊÁ ÊÁ Qæ {á^\æÁ áÁ ↑°~Á
 æb@ | æããáÊÁæ↑Áááæã\áÊÁ
 ÊÁ Nbb↔↑LÁ
 ÊÁ S°~ÊÁ ÓbbáÁ \$Á áÁã↔ãæ↔\áÊÁ
 ÊÁ Ó^\°~Á \$Á æbbáLÁ
 ÊÁ ^Á´→áã~ÊÁ {~´1Áb...Á\æ↑Áá | ábÊÁ°~Á \$LÁ NÁ↑°~Á æb@ | æããáÁ \$Á áÁ @ | æÁ à↔´áÁ
 ä~Á→áã~Áã~Á´~ãá÷°~ÊÁ
 ÊÁ ÓÁãæÁ @ | æÁ→áã~Áà↔´áÁ~Á´~ãá÷°~LÁ
 ÊÁ Ç~Á→áã~ÁãæbbáÁ*↔^↔^ááÁ @ | æÁ {~´1Á\æ↑Á^~Áã~b\~ÊÁ
 ÊÁ NàÊÁ à↔´~ | Á àõ´↔↔Á RábÁ ~Á @ | æÁ \æ↑Á áÁ {æãÁ↑°~Á æb@ | æããáÁ→æ {á^\áááÁ

˘~↑ÁÄæ↑Á´↔↑áÄÄæÄÄæ↑âá↔[~ÄLÁ

ËÄ Üæ↓áÊÄ @|æã↔ã~ÍÁ bæ|bÁ äæä~bÊÄ Äæ↑Á´↔↑áÄÊÄ æb\°~Á bæ*ääää~bÁ æÊÄ Äæ↑âá↔[~ÄÊÄ æ→æbÁ æb\°~Á ↓|^~bÊÄ &ã|äää~bÁ ^áÄ *á→↑áÊÄ ^°~Á æb\°~LÁ T|á^ä~Á{~˘1Áâ↔^ääÄæ↑ÁÄ!{↔ääÊÄ\$Áb...Á→æ{á^áääáá↑°~Áääæã\áÊÄ@|æÄ{~˘1Á ^|^áá↑á→bÁ{á→Ä æääääÄÄÄ ÖÓ↑Á´↔↑áÄÄ\$Ábæ↑*ääÄ bæ*ääää~ÁæÄ Äæ↑âá↔[~ÄÄ\$Á bæ↑*ääÄ↓|^~ÄÄ

Þ↔^äää↔^â~Á á´â~|Á &æ^↔â→Á áÄ ↔äæ↔áÄ äáÄ Ü~{...ÊÄ S~Á ä↔áÄ bæ&|^~æÊÄ ^áÄ æb´~→áÊÄ \áá~|Á→~&~Á äæÄ´~^áää~Á^~{~Á\ã|@|æÄ*ääáÄ~ÁNää↔á^~ÊÄ bæ|Á ↑æ→â~ääá↑↔~Á^áÄF£Áb\$ã↔æÊÄ

ËÄÜóÄ{æ^ä~ÊÄNää↔á~LÁ^Áb...Á→æ{á^áääáá↑°~Áæb@|æääáÄæÓÄ

ËÄS°~Á{á↔Äääää´æã\~ÁÊÄäæb*~^äæ|Á~Áá↑↔~ÊÄ

ËÄ\$~ää@|æÄ°~LÁ

ËÄ \$~ää@|æÊÄ bæÄ æ|Á →æ{á^áääá áÄ ↑°~Á æb@|æääáÊÄ´~↑~Á \$Á @|æÄ æ|Á {~|Á æb´ääæ{æãLÁÓ|Áb~|Á^á^â~\~ÄÄ

ËÄÑ~↑ÊÄæ°~Á→æ{á^áÄÄÄ↔äæ↔\áÊÄ@|æÄóÄ^~Á↑æb↑~ÊÄ

ËÄÓÄ´~↑~Á\$Á@|æÄæ|Ábæ↔Á@|á→Á\$ÁáÄä↔äæ↔\áLÁ

ËÄ ^Á àó^↔ÊÄ Ó|ÊÄ *~ää æ[æ↑*~ÊÄ bæ↔Á @|æÄ áÄ ↑↔^ááá↑°~Á æb@|æääáÄ \$Á æb\áÊÄ@|æÄæb\óÄä~Á→ää~ÁääÁ*↔^↔^ááá@|æÄæ|Á\æ^â~Á^áá´ääääÊÄ

ËÄ RábÁ æ|Á ^°~Á \æ^â~Á *↔^↔^ááá ^æ^â|↑áÄ ^áÄ´ääää ÊÄ ä↔b´~ää~|Á~Á Nää↔á^~ÊÄ

Þ↔^äää↔^â~Á´âæ&~|ÁáÁb|&æã↔ää@|æÄ~ÁNää↔á^~Á*↔^áábbæÄ|↑áÄ*↔^áá^áá´ääää´~↑Á áÄ´á^æ\áÊÄ ↑ábÁ Nää↔á^~Á á´áá~|Á á´áá^ä~Á ↑á↔bÁ àó^↔^á báæää @|æÄ áÄ ↑°~Á æb@|æääáÄ äääáá@|æ→áÄ´~↑Á@|æÄæ→æÄæb´ää{↔áÄæÄäæbæ^áá{áÄæÄ áÄä↔äæ↔\áÄæääÊÊÊÄâ~↑ÊÄæääááÄ~|\ááÄÄ

Ä

æ↔b*~^é{æ→Äæ↑ÁJá*bIDD^~{áæb´~→áÊ~ä&ÊÄäD´~^~æ|á~DÇFÍÇD→áá~ÊáÊ~áá~Êäæ↑Êä~→áá~LÁæÄ Já*bIDD}}Ê|~|\|áæÊ´~↑D}á\`âE{KPxÄ|Ö}@I*æHLÄ

6. O seguinte texto é uma anedota, cujo objetivo é sempre ser engraçada e, ao mesmo tempo, leve. Pense em algo engraçado que tenha acontecido com você e escreva uma anedota.

Papagaio Congelado, adaptado por Ricardo Azevedo

Ä

Ü↑Áä↔áÊÄ|↑Áb|↓æ↔~Á&á^â~|ÁäæÄ*ääæbæ^æÄ|↑Á*á*á&á↔~ÊÄ

ŠÁâ↔^â~ÁääáÄ|↑áÄ*ää&áÊÄS°~Áäæ↑~ää~|Á↑|↔~ÊÄ~&~ÁbæÄæb*á→â~|Á*æ→áÄ´ábáÊÄ

N\æ^ä↔áÄ\æ→æä~^æÊÄ

Öä↔\á{áÄæÄää→á{áÄb~↔^â~Á^ábÁä~ääbÁ↑á↔bÁ↔^æb*æääääábÊÄ

Çá{áÄ*á→*↔\æÄ^ábÁ´~^~{æábábÁä~bÁ~|\ã~bÊÄ

Ç↔b´|\↔áÄà|\æâ→ÊÄ

Ô|↑á{áÄ´ääã|\~ÊÄ

\$æä↔áÄ´áà\$ÊÄ\~↑á{áÊÄ´|b*↔áÊÄ äääæ&á→á{áÄ~bÁ~→â~bÊÄ æb*ääää↑á{áÄ bæ↑æ^æÄ äæÄ &↔ääább~→Á æÄ´~´-Á*~ää\~ä~Á→ää~ÊÄ &ää&á→áá{áÄ æÄ á↔^ááÄ &ä↔\á{áÄ*ääáÄ~Áä~^~ÁäæÄ´ábáÍÄÄ´Ábæ|Áä~|\~ääÊÄ{1ÁbæÄ^°~Á\~ääáÄää~Áää{~ääÄÄ

Ü↑áÄ^~↔\æÊÄáÄää↑é→áÄäæ´æâæ|Á|↑áÄ{↔b↔\áÄ*ääáÄ↓á^áääÊÄ

ŠÁ *á*á&á↔~Á ^°~Á &~b\~|Á äáÄ´ääáÄ ä~Á{↔b↔\á^æÄ æÄ äæää~|ÍÄ ÄÜá↔Ä æ↑â~ääÊÄ äá\á´á^áÄÄæÄ´~↑æ÷~|Á áÄ àá→ääÄ´ääáÄ*á→á{ã°~Á´áâæ→|ä~Á@|æÄää{áÄ↑æä~ÊÄ

Çæ*~↔bÁ @|æÄ áÄ {↔b↔\áÄ à~↔Á æ↑â~ääÊÄ ~Á ä~^~Á äáÄ´ábáÄ à~↔Á á\ \$Á ~Á*~→æ↔ã~ÊÄÓb\á{áÄà|ã↔~b~ÍÄ

Uæ|Á ↑á→Êæä|´ää~ÊÄ bæ↑Ê{æã&~^ááÄ äæÄ|↑áÄ à&áÄÄ Ób\~|Á´âæ↔~ÄÄN&~ääÄ

{ ~ 1Á { á↔Á { æãÁ~Á@ | æÁ\$Áâ~↑Á*ãáÁ\~bbæÈÁ
 N&ããã~ | Á~Á*á*á&á↔~Á*æ~Á'á&~\æÁæÁá\↔ã~ | Áãæ^\ã~ÁãáÁ&æ→áãæ↔ãáíÁ
 Üá↔Á*ábbáãÁáÁ^~↔\æÁáéÁãæÁ'áb\↔&~ÁÁ
 Çæ*~↔bÈÁàæ'á~ | ÁÁÁ*~ã\áÁæÁà~↔ÁÁ~ã↑↔ãÈÁ
 S~Á ä↔áÁ bæ& |↔^\æÈÁ bá↔ | Á á\ãábáä~Á *áãáÁ ~Á \ãááá→á~Á æÁ æb@ | æ'æ | Á ~Á
 ' ~↔\áä~Á *áæb~Á äæ^\ã~Á äáÁ &æ→áãæ↔ãáÈÁ U...Á à~↔Á →æ↑ããáá ä~Á á↔'á~Á dÁ
 ^~↔\æÈÁ@ | á^ä~Á { ~→\~ | Á*áãáÁ'ábáÈÁ
 Ô~↔Á'~ããæ^ä~Ááãã↔ãÁáÁ&æ→áãæ↔ãáÈÁ
 ŠÁ *á*á&á↔~Á bá↔ | Á \ã1↑ | ~Á æÁ 'áá↔báá↔ [~ÈÁ ' ~↑Á 'áãáÁ áããæ*æ^ä↔ãáÈÁ
 'áæ~~ÁãæÁ*...Á&æ→áã~Á^áÁ'ááæ÷áÈÁ
 Ô↔'~ | ÁãæÁ↓~æ→á~bÈÁÑ~\~ | ÁábÁä | ábÁábábÁ^áÁ'ááæ÷áÈÁ
 Þæ~ | ÈÁÇ↔bbæÁ*æ~Áá↑~ãÁææÁÇæ | bÈÁ
 Þæ'~^áæ'æ | Á@ | æÁæb\á { áÁæããáä~ÈÁ\$æä↔ | Á*æãã°~ÈÁ
 Ç↔þbæÁ@ | æÁ^ | ^'áÁ↑á↔bÁ↔áÁàá'æãÁá@ |↔~ÈÁ
 Õ | ä~ | Á @ | æÁ^ | ^'áÁ↑á↔bÁ↔áÁàá'æãÁ' ~↔báÁæããáááÈÁ@ | æÁ^ | ^'áÁ↑á↔bÁ↔áÁ
 á\æ^áæãÁ \æ→æà~^æÁ æÁ ↔\æãã~↑*æãÁ' ~^ { æábáÈÁ ^æ↑Á [↔^&áãÁ ^æ^á |↑áÁ
 {↔b↔\áÈÁ
 Õ | ä~ | Á @ | æÁ^ | ^'áÁ↑á↔bÁ↔áÁ ä↔~æãÁ *á→á {ã°~Á ^æ↑Á Ä {á↔Á æ↑á~ãáÈÁ
 áá\á'á^áÁÈÁ
 Çæ*~↔bÈÁ æ [á↑↔^á^ä~Á ~Á á~↑æ↑Á' ~↑Á ~bÁ ~→á~bÁ áããæ&á→áã~bÈÁ æb*↔~ | Á
 äæ^\ã~ÁãáÁ&æ→áãæ↔ãáÁæÁ*æã& | ^\~ | ÍÁ
 T | æã↔áÁ bááæãÁ b...Á |↑áÁ' ~↔báíÁ ~Á @ | æÁ \$Á @ | æÁ á@ | æ→æÁ àãá^& |↔^á~Á
 *æ→áã~ÈÁãæ↔\áã~Áá~→Á^~Á*ãá\~ÈÁàæ' LÁ
 Á
 Ç↔þ*~^é { æ~Áæ↑ÁJá*bÍÐÐ^~ { áæb'~→áÈ~ã&ÈããÐ'~^ \æ | ä~ÐÍGÍGD*á*á&á↔~È'~^&æ→áã~LÁæÁ
 Já*bÍÐÐ} } È | ~ | \ | áæÈ'~↑Ð} á\`áL {KTÑÍb |↔ [| á&NLÁ

7. Neste texto, o escritor português José Saramago narra uma história para crianças. Responda em seu caderno:

- a) Onde começa e onde termina essa história? Copie as frases que marcam esse início e fim.
- b) Explique, com suas palavras, o sentido do trecho "Desce o menino a montanha, atravessa o mundo todo, chega ao grande rio, com as mãos recolhe quanta de água lá cabia, volta o mundo atravessar, pelo monte se arrasta, três gotas que lá chegaram, bebeu-as a flor com sede. Vinte vezes cá e lá...".

A maior flor do mundo, de José Saramago

Á
 NbÁ á↔b\...ã↔ábÁ *áãáÁ'ã↔á^÷ábÁ äæ { æ↑Á bæãÁ æb'ã↔\ábÁ' ~↑Á *á→á {ãábÁ
 ↑ |↔\~Áb↔↑*→æbôÁT | æ↑Á↑æÁãæãáÁbááæãÁæb'ãæ { æãÁæbbábÁá↔b\...ã↔ábôÁ
 UæÁ æ | Á \↔ { æbbæÁ á@ | æ→ábÁ @ | á~→ãáãæbÈÁ *~äæã↔áÁ' ~^ \áãÈÁ' ~↑Á
 *~ã↑æ^~ãæbÈÁ |↑áÁ~→^ááÁá↔b\...ã↔áÁ@ | æÁ |↑Á ä↔áÁ↔^ { æ^\æ↔ÔÁ Uæã↔áÁáÁ↑á↔bÁ
 ~→^ááÁ äæÁ \~áábÁ ábÁ@ | æÁ bæÁ æb'ãæ { æãá↑Á äæbäæÁ ~Á | æ↑*~Áä~bÁ' ~^ \~bÁ äæÁ
 áááábÁæÁ*ã↔^'æbábÁæ^'á^\ááábôÁ
 Ôá {↔áÁ |↑áÁá→äæ↔áôÁæÁ |↑Á↑æ^↔~ÈôÁ
 ÔÁUá↔Á~Á↑æ^↔~Á*æ~bÁà | ^ä~bÁä~Á@ |↔^\á→ÈÁæÈÁäæÁçã { ~ãæÁæ↑Áçã { ~ãæÈÁ
 ' ~↑~Á |↑Á*↔^\ább↔↔&~ÈÁäæb'æÁ~Áã↔~ÁæÁäæ*~↔bÁ*~ãÁæ→æÁááá↔ [~ÔÁ
 Ô↑Á'æã\áÁ á→ | áãÈÁ'áæ&~ | Á á~Á ~→↑↔\æÁ äábÁ \æããábÁ á\ \$Á ~^äæÁ bæÁ
 á { æ^\ | áããáÁ b~↔^á~ÈÁ Çæ~→Á *áãáÁä↔á^\æÁ' ~↑æ÷á { áÁ~Á' *á→á^æ\áÁRáã\æ^ÈÁ
 Çé~→Á *áãáÁä↔á^\æÈÁ *áãáÁ~Á^~bb~Á↑æ^↔~ÈÁbæãçÁb...Á |↑áÁ*æã& | ^\áíÁoÛ~ | Á
 ~ | Á°~Á { ~ | LóÁÓÁà~↔ÈÁ

ŠÁã↔~Áàá~↔áÁ | ↑Áäæb{↔~Á&ää^äæÊÁáàáb\á {áËbæÊÁæÁäæÁã↔~Áæ→æÁæb\á {áÁ
↓oÁ | ↑Á *~ | ~Á àáã\~ÊÁ \á^~Á@ | æÁ ~Á {↔áÁ äæbäæÁ @ | æÁ ^áb^æãáÊÁ Ææb~→{æ | Á
^~ã\áãÁ áÁ ä↔æ↔~Á *æ→~bÁ ^á^*~bÊÁ æ^\äæÁ æ[\æ^b~bÁ ~→{á↔bÊÁ →áæá^ä~Á
↑↔b\æ↔~bábÁ bæææbÁ ^~äæã\ábÁ äæÁ ^á^*á↔^áábÁ äää^ ^ábÊÁ æÁ ~ | \áábÁ {æ^æbÁ
↑æ\æ^ä~Á *æ→~bÁ â~b@ | æbÁ äæÁ á→\ábÁ oá {~äæbÁ ~^äæÁ áá {↔áÁ ^→áãæ↔äábÁ
↑á^↔ábÁ bæ↑Á äáb\~Á äæÁ &æ^\æÁ ~ | Á â↔^á~ÊÁ æÁ á~Á äæä~äÁ | ↑Á b↔→1^ ^↔~Á @ | æÁ
~ | ↑á↔áÊÁæÁ\á↑á\$↑Á | ↑Á ^á~äÁ {æ&æ\á→ÊÁ | ↑Á ^á↔~ÁäæÁ ^á | →æÁäææb~ÊÁ

⊙Á @ | æÁ àæ→~Á ↔áÁ ~Á ↑æ^↔~ÁÁ N^ä~ | ÊÁ á^ä~ | ÊÁ à~äá↑Á äáäæá^ä~Á ábÁ
oá {~äæbÊÁ æÁ á&~äáÁ áá {↔áÁ | ↑áÁ ^áää^æ^ áÁ äábáÊÁäæÁ↑á\~Áäá→~ÁæÁæ^~ÊÁæÁ
^~Á ↑æ→~Á äæ→áÁ | ↑áÁ ↔^~→^áääÁ ^~→^áÁ äæä~^äáÁ ^~↑~Á | ↑áÁ \↔&æ→áÁ
{~→\áääÊÁ

⊕æ | ÊbæÁ~Á ↑æ^↔~Áá~Á \äáää→á~ÁäæÁb | â↔äÁáÁæ^ ^~b\áÊÁæÁ@ | á^ä~Á ^áæ&~ | Á
→oÁ á^↔↑áÊÁ@ | æÁ {↔ | Áæ→æLÁŠæ↑ÁáÁb~ã\æÁ ^æ↑ÁáÁ↑~ã\æÊÁ ^æ↑ÁábÁ\oá | ábÁä~Á
äæb\↔~ÔÁÔääÁb...Á | ↑áÁà→~äÊÁ

RábÁ\^~Á ^áéääÊÁ\^~Á | á^ááÊÁ@ | æÁ~Á↑æ^↔~ÁbæÁá^ áæ&~ | ÊÁäæÁ ^á^báä~ÊÁ
ÓÁ ^~↑~Á æb\æÁ ↑æ^↔~Á äääÁ æb*æ^↔→Á äæÁ á↔b...ä↔áÊÁ á^ á~ | Á@ | æÁ \↔^ááÁ äæÁ
bá→{áääÁáÁà→~äÊÁRábÁ@ | æÁ\$ÁääÁo& | áLÁN→ÊÁ^~Áá→\~ÊÁ^æ↑Á*↔^áÊÁOoÁ*~äÁ
ää↔[~ÊÁb...Á^~Áä↔~ÊÁæÁæbbæÁ@ | æÁ→~^æÁæb\á {áÁÔÁ

S^~Á↔^*~ã\áÊÁ

⊕æb^æÁ ~Á ↑æ^↔~Á áÁ ↑~^\á^ááÊÁ á\äá {æbbáÁ ~Á | ^ä~Á \~ä~ÊÁ ^áæ&áÁ á~Á
&ää^äæÁ ä↔~ÊÁ ^~↑ÁábÁ ↑^~bÁ äæ^~→áæÁ@ | á^\ááäæÁo& | áÁ→oÁ ^áä↔áÊÁ {~→\áÁ~Á
↑ | ^ä~Á á\äá {æbbááÊÁ *æ→~Á ↑~^\æÁ bæÁ äääáb\áÊÁ \á1bÁ &~\ábÁ @ | æÁ →oÁ
^áæ&áää↑ÊÁäæáæ | ÊábÁáÁà→~äÁ ^~↑ÁbæääÊÁÜ↔^\æÁ {æ^æbÁ^ oÁæÁ→oÔÁ

RábÁáÁà→~äÁ á^*á | ↑áääÁ ↓oÁ äá {áÁ ^áæ↔~Á ^~Á äääÊÁæÁ ^~↑~Á bæÁ à~bbæÁ | ↑áÁ
&ää^äæÁ oá {~äæÁ äæ↔\á {áÁb~↑ääáÁ ^~Á ^á~ÊÁ ŠÁ ↑æ^↔~Á áä~ä↑æ^æ | Á äæää↔[~Á
ääÁà→~äÊÁ

Šábbáää↑Á ábÁ á~äábÊÁ æÁ ~bÁ *á↔bÊÁ ^~↑~Á \$Á ^~b\ | ↑æÁ ^æb\æbÁ ^áb~bÊÁ
^~↑æ+ää↑ÁáÁáá→&↔äËbæÁ | ↔~ÊÁUá↔ | Á \~ääÁáÁää↑é→áÁæÁ↑á↔bÁ {↔^↔^á~bÁ
dÁ â | b^áÁä~Á ↑æ^↔~Á *æää↔ä~ÊÁ ÓÁ ^~Á~Áá^ áää↑ÊÁO~ääæää↑Á | ä~ÊÁ ↓oÁæ↑Á
→o&ä↔↑ábÁ \á^\ábÊÁæÁæääÁ@ | ábæÁb~→Ë*~äÁ@ | á^ä~Á→æ {á^\áää↑Á~bÁ~→á~bÁæÁ
{↔ää↑Á á~Á →~^æÁ | ↑áÁ à→~äÁ æ^~ä↑æÁ @ | æÁ ^↔^& | \$↑Á bæÁ →æ↑ää {áÁ @ | æÁ
æb\↔{æbbæÁá→ËÁ

Ô~ää↑Á \~ä~bÁ äæÁ ^áääæ↔ääÊÁb | â↔ää↑Á áÁ ^~→^áÁæÁäæää↑Á ^~↑Á~Á ↑æ^↔~Á
ää~ä↑æ^↔~Á ÊÁ U~ääæÁæ→æÊÁ äæb& | áääá^ä~Ë~Á ä~Á äääb^~Á ááÁ \áääæÊÁæb\á {áÁ
| ↑áÁ &ää^äæÁ *\$^\á→áÁ *æää | ↑áääÓÁ Ób\æÁ ↑æ^↔~Á à~↔Á →æ {áä~Á *áääÁ ^ábáÊÁ
ä~äæää~ÁäæÁ \~ä~Á~Áäæb*æ↔~ÊÁ ^~↑~Á~ääáÁäæÁ↑↔→á&äæÊÁ

T | á^ä~Á äæ^~↔bÁ *áábá {áÁ *æ→ábÁ ä | ábÊÁ ábÁ *æbb~ábÁ ä↔^↔á↑Á @ | æÁ æ→æÁ
báéääÁ äáÁ á→äæ↔áÁ *áääÁ↔ää àá^æää | ↑áÁ ^~↔bÁ@ | æÁ æääÁ↑ | ↔~Á ↑á↔~äÁ ä~Á
@ | æÁ~Ábæ | Á\á↑á^á~ÁæÁ~Á@ | æÁ \~ä~bÁ~bÁ\á↑á^á~bÊÁÔØRÁ

Ób\æÁæääÁ~Á ^~^\~Á@ | æÁæ | Á@ | æääáÁ ^~^\áääÊÁÜæ^á~Á↑ | ↔\áÁ *æ^áÁäæÁ ^~Á
báäæää æb^áæ {æää á↔b...ä↔ábÁ *áääÁ ^á↔^á↔ábÊÁ RábÁ á~Á ↑æ^~bÁ à↔^áää↑Á
báäæ^ä~Á ^~↑~ÁáÁá↔b...ä↔áÁbæä↔áÊÁæÁ *~äæã~Á ^~^\oË→áÁ~ | \áää↑á^æ↔ääÊÁ
^~↑Á *á→á {ääbÁ ↑á↔bÁ b↔↑*→æbÁ ä~Á @ | æÁ ábÁ↑↔^áábÊÁæÁ \á→{æ^Á↑á↔bÁ \áääæÁ
{æ^áá↑ÁáÁbáäæääæb^áæ {æääá↔b...ä↔ábÁ*áääÁ ^á↔^á↔ábÔÁ

T | æ↑Á báäæÁ bæÁ | ↑Á ä↔áÁ {↔äæ→Á áÁ →æää ~ | \áää {æ^Á æb\áÁ á↔b...ä↔áÊÁ
æb^á↔\áÁ*~äÁ\↔Á@ | æÁ↑æÁ→1bÊÁ↑ábÁ↑ | ↔~Á↑á↔bÁâ~^↔\áLÔÁ

Á

⊕↔b*~^é{æ→Á æ↑Á Já*bíðð}}Êæ{↔b\á^á~bá{æáb~æää\æÈ~↑ð↑á↔~äÊá→~äÊá~Ë | ^á~Ë↓~bæËbáää↑á&~ðLÁ æÁ
Já*bíðð}}È~|\áæÈ~↑ð\á^á\á\KWÚÍ'GU|UFÚLÁ

INVESTIGAÇÃO E PESQUISA

NbÃ äæb*~b\ábÃ äábÃ á\↔{↔äääæbÃ áÃ bæ&/↔ãÃ äæ{æ↑Ã bæãÃ äæ&↔b\ãáãábÃ ^~Ã
~áääã^~ÊÃ æÃ ábÃ ä!{↔ääbÃ bæã°~Ã æb~→áää↔ääbÃ *æ~~Ã *ã~æbb~ãÃ
~*~ã\/^á↑æ^\æÊÃ

Proposta 1

Ã

Atividades investigativas

õKpxguvkict" ukipkhkec" vtcdcnjct" c" rctvkt" fg" swg" swg" pqu"
kpvgtguuco" g" swg" ug" crtguvpcv" kpkekcnoqpvq" eqphwucu." ocu" swg"
eqpugiwkoqu"enctkhkect" g" guvwfct" fg" oqfq" qticpk/cfq0ö"

Õ~°~Ã\$æãã~ÃääÃ\$~^\æÃ

Ã

Şáã\↔^ä~Ã äæb\áÃ ↔äæ↔áÃ äæÃ ↔{æb\↔&á÷°~ÊÃ {á↑~bÃ *ã~*~ãÃ äæbáà↔~bÃ
*áääÃ {~´1ÊÃ\$æ^bæÊÃãæ*æ^bæÊÃ\æb\æÊÃää÷áÃá↔*... \æbæbÃæÃb~↑æ^\æÃäæ*~↔bÃäæÃ
\æãÃ´áæ&áã~ÃáÃ |↑áÃ´~^´→|b°~ÊÃ{æ↓áÃáÃãæb~→|÷°~Ãä~Ãäæbáà↔~ÊÃÃ

Û~´1Ã*~äæÃbæÃb|ã*ãææ^äæãÃÃÛá↑~bÃæ[*æã↔↑æ^\æãLÃ

Ã

Orientações:

Sæb\áÃÃ\↔{↔äääæÊÃ {~´1Ã\æãõÃ |↑Ãäæbáà↔~Ã*áääÃãæb~→{æãÊÃÃ

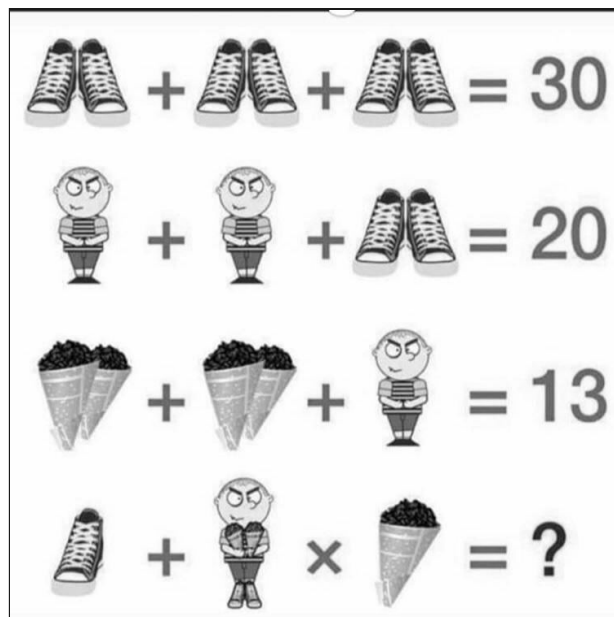
Dica 1:Ã*ãæb\æÃá\æ^÷°~Ã^ábÃà↔&|ãábÊÃ

Dica 2:Ã→æ↑âãæÊbæÃ äæÃ @|æÃ æ\↔b\æ↑Ã á→&|↑ábÃ äæ&ãábÃ âõb↔´ábÃ @|á^ä~Ã
ãæb~→{æ↑~bÃæ[*ãæbbðæbÃ^ |↑\$ã↔´ábÊÃ

Ã

Agora é com você!

Ã

Ã

Ã

Ã

Ã

Ã

Ã

Ã

Ã

Ã

Ã

Ã

ÕÃáéLÃÓ^´~^\ã~|Ã|↑áÃb~→|÷°~LÃUæãõÃ@|æÃ\$ÃFILÃHÎLÃGÎLÃHĜLÃĜÎLÃ
\$æ^bæÃ âæ↑ôÃ \æb\æÃ ~Ã bæ|Ã äæb|→\ää~ÊÃ æÃ b...Ã *ã~bb↔&ÃÃ ^áÃ→æ↔|ãáÃ
@|á^ä~Ã {~´1Ã \↔{æãÃ |↑áÃ b~→|÷°~ÊÃ Nà↔^á→ÊÃ ~Ã â~↑Ã ä~Ã äæbáà↔~Ã \$Ã
æ^´~^\ãääÃ |↑áÃb~→|÷°~ÊÃ´æã\~LÃ

Para ajudar... vamos pensar por partes!

Três pares de tênis valem 30.

Então, um par de tênis vale 10

e um dos pés do tênis vale 5.

$$3 \text{ pares de tênis} = 30$$

$$3 \text{ pares de tênis} = 30$$

$$1 \text{ par de tênis} = 10$$

$$1 \text{ pé de tênis} = 5$$

Dois meninos mais um par de tênis valem 20.

Como um par de tênis vale 10, então, temos que os dois meninos valem 10.

e um menino vale 5.

$$2 \text{ meninos} + 1 \text{ par de tênis} = 20$$

$$2 \text{ meninos} + 10 = 20$$

$$2 \text{ meninos} = 20 - 10$$

$$2 \text{ meninos} = 10$$

$$1 \text{ menino} = 5$$

Dois pares de Temaki mais um menino valem 13.

Então, dois pares de Temaki valem 8.

Um par vale 4.

Um temaki vale 2.

$$2 \text{ pares de Temaki} + 1 \text{ menino} = 13$$

$$2 \text{ pares de Temaki} + 5 = 13$$

$$2 \text{ pares de Temaki} = 13 - 5$$

$$2 \text{ pares de Temaki} = 8$$

$$1 \text{ par de Temaki} = 4$$

$$1 \text{ Temaki} = 2$$

Diagrama de árvore de resolução:

$$= 5$$

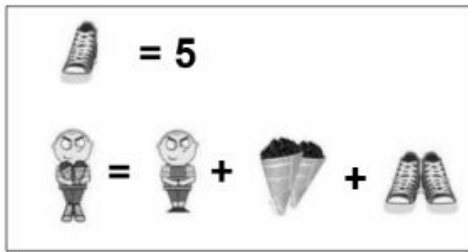

$$= 5$$

$$= 2$$

ATENÇÃO! Este documento contém informações confidenciais. Não é permitido a reprodução ou distribuição sem a autorização expressa do autor. Todos os direitos reservados.

$$\begin{aligned}
 & \text{Sneaker} + \text{Person in suit} \times \text{Cone} = ? \\
 & 5 + (5 + 4 + 10) \times 2 \\
 & 5 + (19) \times 2 = \\
 & 5 + 38 = 43
 \end{aligned}$$

Gostou do desafio? Você pode propor para os seus familiares.

Proposta 2

SæbbáÁ*ã~*~b\áÁ{~´1Á\æãðÁ | ↑Áäæbáà↔~Á*áãáÁãæb~→{æãÈÁÁ

Orientações:

Dica 1: ÁŠÁ*~^\~Áà↔^á→Á@ | æÁ↓ðÁæb\ðÁ^áÁääábæÁ^°~Á*~äæÁbæãÁá→\æãää~ÈÁ

Dica 2: ÁŞæ^bæÁæ↑Á\~ä~bÁ~bÁb↔&^↔à↔´ää~bÁ@ | æÁábÁ*á→á {ãábÁ*~äæ↑Á\æãÈÁÁ

Agora é com você! Desafio:

ÛbæÁFÁ*~^\~ÁæÁGÁ { éã& | →ábÁ*áãáÁ@ | æÁÁÁääábæÁbæ& | ↔^\æÁää÷áÁbæ^\↔ä~ÍÁ
 Á

JÚLIA TOMA BANHO PORQUE SUA MÃE DISSE ELA PEGUE A TOALHA

Vamos lá? Û~´1Á*æ^b~ | Á^æb\ábÁãæb*~b\ábLÁÁ

FÈ ÕšQØNÁÚŠRNÁÑNSÒŠÈÁŞŞPTÛÓÁUÛNÁRæÓÊÁÆØUUÓÁÓQNEÁŞÓÓÛÓÁNÁÚŠNQÒNÈÁÁ

GÈ ÕšQØNÁÚŠRNÁÑNSÒŠÈÁŞŞPTÛÓÊÁUÛNÁRæÓÁÆØUUÓÊÁÓQNÁŞÓÓÛÓÁNÁÚŠNQÒNÈÁ

Você encontrou algum sentido nessas 2 frases? A gente também não!

Antes de lhe dar a resposta, temos uma pergunta para lhe fazer pensar mais um pouco:

NbÁ *á→á {ãábÁ *~bb | æ↑Á ↑á↔bÁ äæÁ | ↑Ábæ^\↔ä~ÈÁæÁ~Á@ | æÁ↔ãðÁ äæà↔^↔ãÁ æbbæÁ
 bæ^\↔ä~Á ŞÁ áÁ äääábæÁ æ↑Á @ | æÁ æ→áÁ à~↔Á æb´ã↔\áÁ ~ | Á ä↔\áÈÁ Nbb↔↑ÈÁ ^æbbæÁ
 äæbáà↔~ÈÁ {~´1Á äæ{æÁ´~^b↔äæääáÁ | ↑Á ~ | \ã~Á b↔&^↔à↔´ää~Á äæÁ | ↑áÁ äábÁ
 *á→á {ãábÁæb´ã↔\ábÈÈÈÁ {á↑~bÁ→ðÈÈÈÁ*æ^bæÁä↔àææ^\æÁÁ

Qual destas palavras poderia ser?

ÆØUUÓŁ   UÛNŁ   ŞÓÖÛÓŁ   ÚŠNQÒNŁÁ

Veja este exemplo e volte ao desafio para tentar novamente:

Dtwpc" tgenoc" swg. "vqfc" xg | "swg" hc | "owkvq" ecnqt. "gnc" uwc0" Á

Solução: ÕšQØNÁÚŠRNÁÑNSÒŠÁŞŞPTÛÓÁUÛNÈÁRæÓÊÁÆØUUÓÁÓQNEÁŞÓÓÛÓÁNÁ
 ÚŠNQÒNÈÁ

GEOGRAFIA

Natureza, ambientes e qualidade de vida

Á

Ɔæb*~^äáÁæ↑Ábæ | Á´ áääã^~ÈÁ

Á

FÈÁŠÁÑãáb↔→Áá*ãæbæ^\\áÁä↔{æãb~bÁ´→↑ábÁæ↑Ábæ | Á\\æãã↔\\...ã↔~ÈÁÓ [*→@ | æÁ
~bÁàá\\~ãæbÁäæ\\æã↑↔^á^\\æbÁ*áääÁáÁä↔{æãb↔äääæÁ´→↑σ\\↔´ áÁääáb↔→æ↔ääÁæÁ
´↔\\æÁ~bÁ\\↔*~bÁ´→↑σ\\↔´~bÁ*ãæbæ^\\æbÁ^~Á\\æãã↔\\...ã↔~Áääáb↔→æ↔ã~ÈÁ

Á

GÈÁ Šâbæã{á^ä~Á áÁ ↔↑á&æ↑ÈÁ
@|á↔bÁ ~bÁ ↔↑*á´\\~bÁ
á↑â↔æ^\\á↔bÁäæ´~ããæ^\\æbÁ äáÁ
äæb\\↔↑á÷~Á ↔^ääæ@|ääáÁ ä~Á
→[~LÁ

MUNDO DO TRABALHO

Qæ↔áÁ~Á\\æ[\\~ÁæÁäæb*~^ääÁæ↑Ábæ | Á´ áääã^~ÍÁ

NÁ ´á↑*á^ääÁ äæÁ æb\\é↑|→~Á dÁ @|áääæ^\\æ^áÁ äæ^~↑↔^áääÁ
¹à↔@|æÁ æ↑Á ´ábá^Á ŠÁ |↑áÁ äábÁ à~ã↑ábÁ ↑á↔bÁ æã↔´↔æ^\\æbÁ ^~Á
´~^\\ã~→æÁääÁ *á^äæ↑↔áÁä~Á ¹O~ã~^áÁ {éã | b^ÇOŠŒËÛŒÉÁ FİDÉÁ æÁŠÁ
|↑Á ä~bÁ *~|´~bÁ ↑š\\~ä~bÁ @|æÁ ä↔ä↔´ |→\\á↑Á áÁ ä↔b*æãb°~Á äáÁ
ä~æ^÷áÁääÁ↑á^æ↔ääÁä↔*↔ääÁæÁ→æ\\á→ÈÁ

N*æbáää Á äæÁ \\~ääbÁ ábÁ ä↔ä↔´|→äääæbÁ æ´~^~↑↔´ábÁ æÁ
b~´↔ä↔bÁ ä~Á ↔b~→á↑æ^\\~Á à~ã÷ää~ÈÁ áÁ ´á↑*á^ääÁ \\æ{æÁ á↑*→áÁ
ääæb°~Á *~* |→ääÁ æÁ äæb|→\\áä~bÁ *~b↔\\↔{~bÈÁ ↑ábÁ ^áääÁ ä↔bb~Á
bæã↔áÁ *~bbé{æ→Á bæ↑Á áÁ |\\↔→~´á÷~Á æ↑Á ↑ábbáÁ ä~bÁ ↑æ↔~bÁ äæÁ ´~↑|^↔´á÷~Á
á\\|á↔bÈÁ

Ô~^\\æÍÁ

á*bİĐ}}}}Èáb´|ääáÈb´È&~{ÈääĐ^~\\↔´↔ábĐ↔^äæ|Đ{æãĐ´~ärá*áŒ\\æ↑ĐFİİŪÈĐ´~äs~\\↔´↔áĐŪÈİGHĜÁ

Á

N&~ääÈÁäæb*~^ääÍÁ

FD Ób´ãæ{áÁ ´~↑~Á à~↔Á *áääÁ {~´ ¹Á *ábbáää *~Á æbbáÁ æ[*æã↔¹´↔áÁ äæÁ
↔b~→á↑æ^\\~Áb~´↔á→ÈÁ

GD Ü´ ¹Á ´~^b↔æääÁ@|æÁ~bÁ ↑æ↔~bÁ äæÁ´~↑|^↔´á÷~Á á\\|á↔bÁÇ↔^\\æã^æ\\DÁ
á↓|ääää↑Á^áÁ*ãσ\\↔´ áÁä~Á↔b~→á↑æ^\\~Áb~´↔á→LÁŌ |b\\↔à↔@|æÈÁ

ĜD Ó [*→@ | æÁ *~ãÁ @ | æÁ | ↑áÁ *áã\\æÁääÁ *~* |→á÷~Á ^°~Á *~äæã↔áÁà↔´ áääæ↑Á
´ábáÈÁ

HDÜ´ ¹Á↓σÁ*áä\\↔´↔*~ | ÁäæÁá-& | ↑áÁ~ | \\ääÁ´á↑*á^ääÁ {↔ã\\ | á→LÁT | á→LÁ

CIÊNCIAS DA NATUREZA

N^\xabÁ äæÁ ´~↑æ÷áãÊÁ ´áá↑á↑~bÁ áÁ b|áÁ á\æ^÷~Á *ääáÁ á-&|↑ábÁ
↑á^´áæ\æbÁä~bÁ↑æ↔~bÁäæÁ´~↑|^↔´á÷~íÁ

Á

õTcfkc±~q"uqnc"fgxg"ejgict"cq"gzvtgoq"go"vqfq"rc¶u"pguvc"
swctvcö"

ÇÕ~ã^á→Á Sá´↔~^á→Á½Á€ÍĐ€FĐG€FHDÁ

õU~q"Rcwnq"tgikuvtc"ecnqt"tgeqtfq"go"4236"q"go"wo"o´u"fg"hgxgtgktq"
fgufg"3;65ö"

ÇS~\é´↔ábÁÛæãääÁ½Á€ÍĐ€GĐG€FHDÁ

Á

õVcpvq"vgorq"eqo"ecnqt"q"ugo"ejwxc"²"hgpxogpq"cpqtocn."fk/go"
ogvqqtqngikuvcuö"

ÇS~\é´↔ábÁØÖÁ½Á€ÍĐ€GĐG€FHDÁ

Á

õRqt"swg"U~q"Rcwnq"xktqw"wo"hqtpq"pguvg"xgt~qAö"

ÇØ^à~ÁŠ^→^æÁ½ÁFFĐ€GĐG€FHDÁ

ÓbbábÁ^~\é´↔ábÁ^~Áb^~Á^~{↔ääääæÁ*ääáÁ^↔^&|\$↑ÁÁN→\$↑ÁäæÁ→1Ë→ábÁæÁ
~|{↔Ë→ábÁæ↑Á´ääáÁ´á^á→ÁäæÁ´~↑|^↔´á÷~ÁÇ↔~\æã^æ\ÊÁãðã↔~ÊÁ\æ→æ{↔b^~Á
æ\´ÈĐÊÁæ^↔↑~bÁ^áÁ*æ→æÁ~Á¹ecnqt~qªÁæ↑Áá-&|^bÁ↑æbæbÁä~Áá^~ÁÁ

Ş~↔bÁäæ↑ÊÁ^æbbábÁ\$*~´ábÁäæÁ↑|↔~Á´á~→ãÊÁ↑|↔\ábÁæ[*→´á÷÷ðæbÁb^~Á
ääääábÁ*ääääÁæ[*→´áääábÁ\æ↑*æää\|ääbÁ@|ábæÁ@|æÁ↔^b|*~ã\ð{↔æbÊÁæ^~ãæÁ
æ→ábíÁ¹Kuuq"²"rqt"ecwuc"fq"vcn"cswqekoqpvq"inqdcn#ªÊÁ~|Áæ^~\~ÊÁõC"
rqnwk±~q"quvª"ecwucpfq"q"qhkvq"quvwhcªªÁæÊÁá\ \$Á↑æb↑~ÊÁõVª"xpffq"q"
swg"q"dwtceq"pc"ecocfc"fq"q|½pkq"quvª"hc|qpfqAö0Á

RábÁää↔^á→íÁo que é o aquecimento global?ÁE o efeito estufa?ÁE
a camada de ozônio? UáääæãÁæbbábÁä↔àææ^÷ábÁ \$Áà|^ää↑æ^~\á→Á*ääáÁ@|æÁ
{~´1Á^~Á~bÁ´~^à|^ääÁæÁ~bÁ|↔→~æÁäæÁ↑á^æ↔ääÁ´~ãææ\áÁ@|á^á~Áà↔~æÁ
´~↑æ^~ðã↔~bÁb~âääÁ~Á´→↑áÈÁÁ

Ûá↑~bÁ´~↑æ÷áãÁæb´→ääæ´æ^ä~Á~Á@|æÁ\$Á~ **EFEITO ESTUFA.** ŠÁUŠQÁ\$ÁáÁ
æb\ãæ→áÁ↑á↔bÁ*ã...[↔↑áÁä~Á~bb~Á*→á^æ\áÊÁ^Áæ→æÁ@|æÁà~ã^æ´æÁáÁ&ää^äæÁ
@|á^~\↔ääääæÁäæÁæ^æã&↔áÁ^áÁà~ã↑áÁäæÁ→|~ÁæÁ´á→~ãÊÁæÁ@|æÁ\~ã^áÁáÁ{↔ääÁ
´~↑~Á´~^áæ´æ↑~bÁ*~bbé{æ→Á^áÁÛæãääÊÁ NÁ **LUZÁ** æÁ o **CALORÁ**@|æÁ´áæ&á↑Á dÁ
ÛæääáÁ {↔á↓á↑Á *æ→~Á æb*á÷~Á^áÁ à~ã↑áÁ äæÁ äää↔á÷~ÊÁ UæÁ áÁ äää↔á÷~Á
æ^ {↔ääáÁ *æ→~Á U~→Á^~Á´áæ&ábææÁ á~Á~bb~Á*→á^æ\áÊÁ~Áää↔~Ábæã↔áÁ\~Á
↔^~æ^b~Á@|æÁbæã↔áÁ↔↑*~bbé{æ→ÁáÁæ[↔b\1^´↔áÁäæÁ{↔ääÊÁ\$~ãÁ~|ã~Á→ää~ÊÁ
æbbáÁ↑æb↑áÁäää↔á÷~Á\á↑á\$↑Á*~äää↔áÁ↔↑*~bb↔â↔→\áääáÁæ[↔b\1^´↔áÁäæÁ
{↔ääÊÁ´áb~Á^~Á\↔{ \$bbæ↑~bÁ|↑áÁ*ã~\æ÷~Á^á\|ää→Áá~Áãæä~ãÁääÁÛæääáíÁ
áÁ´á↑ääáÁäæÁääÁ´áá↑áääÁ**ATMOSFERA**ÈÁÁ

Á

Á

Á

Á

Šâbæã { æÁÁÁ↔↑ á&æ↑ ÁÁÁbæ& | ↔ãíÁ

Á
Á
Á
Á
Á
Á
Á
Á

Imagem 1: <www.cidadeverde.com>

Á

Šâbæã { á^ä~Á âæ↑Á áÁ ↔↑á&æ↑ÊÁ { ~1Á äæ { æÁ \æãÁ *æã´æâ↔ä~Á @ | æÁ áÁ äää↔á÷~Á@ | æÁ { æ↑Áä~ÁU~→Áá\ãá { æbbáÁáÁá↑~bàæãáÁæÁâá\æÁ^áAb | *æãè´↔æÁ ä~Á *→á^æ\áÊÁ Şáã\æÁ äæbbáÁ→ | ~ÁæÁ´á→~ãÁ { ~→\áÁ *áãáÁ~Áæb*á÷~ÁæÊÁ~ | \ãáÁ *áã\æÊÁ *ã↔^´↔*á→↑æ^\æÁ äæÁ´á→~ãÊÁ à↔´áÁ 1 *ãæbá^Á^áÁ´á↑ääáÁäæÁáãÁ@ | æÁ äæ { æb\æÁ ~Á *→á^æ\áÊÁ ÓbbæÁ´á→~ãÁ @ | æÁ à↔´áÁ 1 *ãæb~^Á ŞÁ äæb*~^bø { æ→Á æ↑Á ↑á^\æãÁ ~Á ^~bb~Á *→á^æ\áÁ´~↑Á | ↑áÁ \æ↑*æãá\ | äáÁ *~bbé { æ→Á *áãáÁ áÁ æ [↔b\1^´↔áÁ äáÁ { ↔ääÊÁ á&↔^ä~Á´~↑~Á | ↑áÁ **ESTUFA**ÊÁæÁ°~Á äæ [á^ä~Á *áã\æÁ äáÁÜæããáÁ´~^&æ→áãÁáÁ´áãáÁ*~ãÁä~ÁU~→ÊÁ

T | æÁ ä↔~æãÊÁ æ^\°~ÊÁ @ | æÁ æbbæÁ **efeito de ESTUFA**´á | báä~Á *æ→Á´á→~ãÁ@ | æÁ à↔´áÁ *ãæb~Á^áÁá↑~bàæãáÁŞÁâ~↑LÁNÁæb*~b\áÁŞÁ**SIM!**

ŞÁ **EFEITO ESTUFA** ŞÁ ↑ | ↔~Á ↔↑*~ã\á^\æÁ *áãáÁ áÁ ↑á^\æ^÷~Á äáÁ \æ↑*æãá\ | äáÁ ^~Á *→á^æ\áÁ æÊÁ @ | á^ä~Á æ→Á æb\øÁ´~^\ã→ää~ÊÁ ŞÁ à | ^ááæ^\á→Á *áãáÁáÁ *ãæbæã { á÷~ÁääÁ { ↔ääÁä~bÁbæãæbÁ { ↔ { ~bÊÁ

Á

T/æb\°~ÁFÊ " Lqpcu" guetgxxg" pc" uwc" tgfc±" q" swg" q" õghgkvq" guvwhc" 2" ecwucfq" rgnq" jqogo" g" rxfq" ecwuct" itcpxgu" rtqdnogoc" rctc" qu" ugtgu" xkxquö0" "

c0" Xqe´" eqpeqtfc" eqo" LqpcuA" "

d0" Ug" p¯q." eqoq" xqe´" eqttkiktke" guug" vtgejq" fc" tgfc±" qA"

Şã... [↔↑~Á *ább~íÁæ^\æ^äæãÁ~Á**AQUECIMENTO GLOBALE**ÊÊÊÁ

Qæ↑ääáÊbæÁ äáÁ æ [*→´á÷~Á ä~Á æàæ↔~Á æb\ | àáÊÁ´æã\~LÁ Ób\æÁ´á→~ãÁ @ | æÁ à↔´áÁ 1 *ãæb~^Á^áÁ´á↑ääáÁäæÁáãÁäáÁÜæããáÁŞÁ*~bbé { æ→ÊÁ*~↔bÁæ [↔b\æ↑Á á→& | ^bÁ &ábæbÁ ^~Á äáÁ @ | æÁ´~^bæ& | æ↑Á ááb~ã { æãÁ æb\æÁ´á→~ãÊÁ T | á^ä~Á á | ↑æ^\á↑~bÁ áÁ @ | á^↔äääæÁ äæbbæbÁ &ábæbÁ ^~Á äáÁ Ç&øbÁ´áãã~^↔~ÊÁ &øbÁ

↑æ\á~Á æ\`ÈDÊÁ áÁ @|á^\↔äääæÁ äæÁ ´á~ãÁ @|æÁ à↔´áÁ ¹*ãæb~ªÁ \á↑â\$↑Á
á|↑æ^\`áÁæÊÁ \*~ãÁ ´~^bæ@|1^´↔áÊÁ \*~äæ↑~bÁ á|↑æ^\`áÁ~Áæàæ↔\~Áæb\|àáÁæÁáÁ
bæ^bá÷~ÁäæÁ´á~ãÊÁæb|↑↔ää↑æ^\`æÊÁ~Á**AQUECIMENTO GLOBAL é o aumento**
do efeito estufaÊÁ´á|bää~ÊÁ *~ãÁ æ[æ↑*~ÊÁ *æ→áÁ &ãá^äæÁ @|á^\↔äääæÁ
äæbbæbÁ&ábæbÁ@|æÁáâb~ã{æ↑Á´á~ãÊÁ

N@|↔Á´áâæÁ|↑áÁ´|ã↔~b↔äääæÁ↔↑*~ã\á^\`æÍÁ^æ↑Á~bÁ´↔æ^\`↔b\`ábÁbáâæ↑Á
´~↑Á´æã\æ´áÁ á↔^ääÁ bæÁ ~Á N@|æ´↔↑æ^\`Á Ö~âá→Á æb\`óÁ ↑æb↑~Á ~´~ããæ^ä~Á
´~↑~Á bæÁ↔↑á&↔^áÊÁ æÁ bæÁæ→æÁæb\`óÁ ↑æb↑~Á bæ^ä~Á´á|bää~Á *æ→~bÁ á~↑æ^bÊÁ
Ób\|ä~bÁ b~âãæÁ ~Á *ábbaä~Á äáÁ ÚæããáÁ ↑~b\`ää↑Á @|æÁ ^~bb~Á \*→á^æ\`áÁ ↓óÁ
á@|æ´æ|Á æÁ äæbàã↔|Á æ↑Á á~bÁ á^\`æã↔~ãæbÁ æÊÁ *~ãÁ ↔bb~ÊÁ ^°~Á bæÁ báâæÁ
á↔^ääÁ @|á→Á áÁ æ[á\`áÁ äæb*~^báâ↔→äääæÁ äábÁ *æbb~ábÁ ^ábÁ ↑|ää^÷ábÁ äáÁ
\æ↑*æää\|ääÁ ä~Á *→á^æ\`áÊÁ ŠÁ @|æÁ \*~äæ↑~bÁ àá~æãÊÁ \*~ãÁ æ@|á^\`~ÊÁ \$Á
ä↔↑↔^|↔ääáÁ→âæää÷~Áä~bÁ&ábæbÁ@|æÁáâb~ã{æ↑Á´á~ãÁ

Á

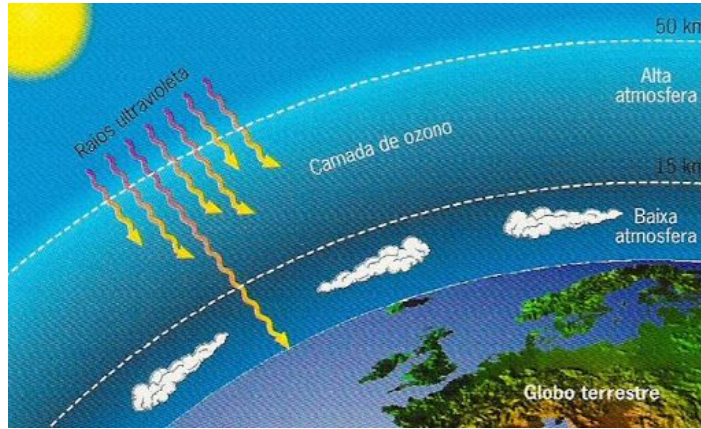
T/æb\°~Á GÊÁ Swg" ogfkfcu" rqfgoqu" vqoact" rctc" gxkvct" c" nkdgtc±~q" fg"
icugu" swg" cwogpvco" q" ghgkvq" guvwhc." cswgegpfq" q" rncpgvca" Hqtpg±c"
gzgornquÊÁ

Á

ŞääÁ\æã↑↔^ääÍÁæÁáÁ**CAMADA DE OZÔNIO**Á^↔bb~Á\|ä~LÁÁ
Û↑áÁ *áã\æÁääÁ´á↑ääáÁäæÁääÁ@|æÁæ{æb\`æ~Á \*→á^æ\`áÁÇáÁÁ\↑~bàæãáDÊÁ
\$Á´~↑*~b\`áÁ \*~ãÁ|↑Á&óBÁ´áá↑ää~ÁŠX`SØŠÈÁNÁ *ãæbæ^÷áÁäæbbæÁ&óBÁä↔↑↔^|↔Á
áÁ *ábbá&æ↑ÁäæÁá&|`bÁ\↔*~bÁäæÁääá↔÷~Á@|æÁ´áæ&á↑Á{↔^ääbÁä~ÁÚ~→ÊÁæÁ
@|æÁ´á|bá↑Á&ãá^äæbÁ *ã~â→æ↑ábÁdÁbá!äæÁä~bÁbæææbÁ {↔{~bÊÁÓbbæbÁää↔~bÁ
b°~Á~bÁ|→\`ää{↔~→æ\`ábÁÇÛÛDÁ@|æÊÁæ↑Á&ää^äæÁ@|á^\`↔äääæÊÁ *~äæ↑Á´á|bääÁ
´æ&|æ↔ääÁ æÁ´↑^´æãÁ äæÁ *æ→æÊÁ *~ãÁ æ[æ↑*~ÊÁ ŠbÁ *ã~\æ\`~æbÁ æÁ
â→~@|æää~æbÁ b→áääæbÁ @|æÁ *ábbá↑~bÁ@|á^ä~Á ^~bÁ æ[*~↑~bÁ á~Á b~→ÊÁ ^~bÁ
ã~\æ&æ↑Á äæÁ {óã↔~bÁ \↔~bÁ ä↔àææ^\`æbÁ äæÁ äã↔~bÁ|→\`ää{↔~→æ\`ábÁÇÛÛNÊÁ
ÛÛÑÁæ\`ÈDÊÁ

Ş~ã\`á^\`~ÊÁ áÁ ä↔↑↔^|↔÷~°~Á ä~Á ~´~^↔~Á ^áÁá\↑~bàæãáÁá|↑æ^\`áÁ ^~bbábÁ
´áá^´æbÁ äæÁ äæbæ^{~→{æãÁ ä~æ^÷ábÁ´á|bääábÁ *æ→~Á æ[´æbb~Á äæÁ äää↔÷~°~Á
ÛÛÊÁ ↑ábÁ ^°~Á æb\`óÁ ä↔ãæ\`á↑æ^\`æÁ→&ääáÁ á~Áá|↑æ^\`~Á äæÁ\æ↑*æää\|ääÁ ^áÁ
ÚæääáÁÁ

Ób´→áãæ´↔ääÁ áÁ ä↔àæææ^÷áÁ æ^\`ãæÁ æàæ↔\~Á æb\|àáÊÁ á@|æ´↔↑æ^\`~Á
&→~âá→Á æÁ´á↑ääáÁ äæÁ ~´~^↔~ÊÁ æb*æää↑~bÁ @|æÁ {´1Á *~bbáÁ|\↔↔~áää
´~ããæ\`á↑æ^\`æÁ æbbæbÁ´~^áæ´↔↑æ^\`~bÊÁ @|á^ä~Á ~Á ¹ább|^\`~Á äáÁ ä~ääÁ äæÁ
á↑↔&~bªÁä~ãÁ~Á´→↑áÁä~Á^~bb~Á *→á^æ\`áÁÁ

Imagem 2: <www.mundovestibular.com.br>

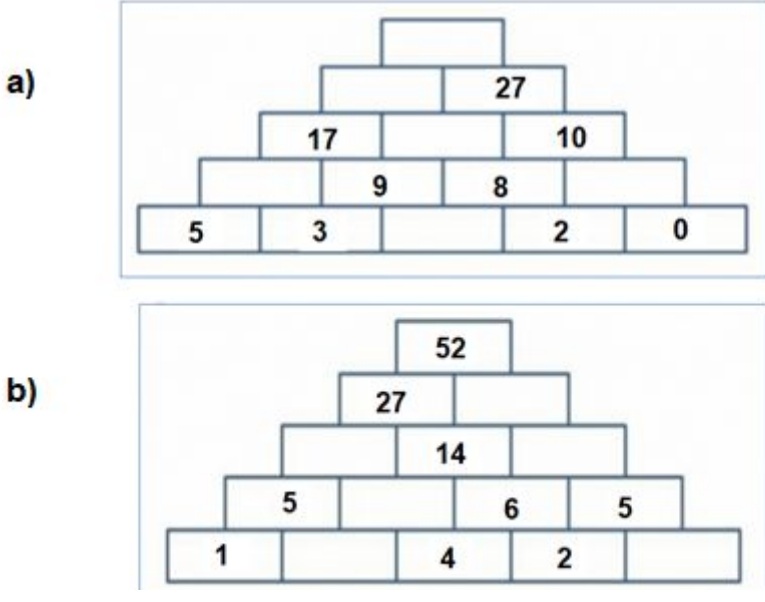
Á
T/æb\ ° ~ÁĜĒÁRqt" swg" ² " korqtvcpvg" q" wuq" fg" rtqvgvqt" uqnc" swcpfq" pqu" gzrqoqu" cq" UqnaÁÁ

T/æb\ ° ~ÁĦĒÁChkpcn. " q" swg" xqe´ " gpvpgfgw" uqdtg" c" fkhgtgp±c" gzkuvpgpv" gpvtg" q" ghgkvq" guvwhc. " q" cswgekogpvq" inqdcn" g" c" ecocfc" fg" q/½pkqA" Guetgxc" wo" rgswwg" vgzvq" eqo" cu" uwcu" rcncxtcu0"

MATEMÁTICA

FĒÁ \$↔ã↑↑↔æbÁ\$ | ↑\$ã↔´ábÁ
Ó↑Á | ↑áÁ *↔ã↑↑↔æÁ ^ | ↑\$ã↔´áÁ äæÁ áä↔÷°~ĒÁ ä↔bÁ ^!↑æã~bÁ | ↑Á á~Á →áä~Á ä~Á
~ | \ã~Á b°~Á b~↑áä~bÁ *áääÁ ~â\æãĒbæÁ | ↑Á \æã´æ↔ã~Á @ | æÁ ä↔´áÁ á´↔↑áÁ ä~bÁ
ä↔bĒÁ Ó[↔b\æ↑Á \á↑â\$↑Á *↔ã↑↑↔æbÁ ~^ææÁ ~bÁ ^!↑æã~bÁ *~äæ↑Á bæãÁ
b | â\ãáéä~bĒÁ↑ | →\↔*→↔´áä~bÁ~ | Á↔{↔ä↔ä~bĒÁ
O~↑*→æ\æÁábÁ*↔ã↑↑↔æbÁáâ↔[~ĒÁ@ | æÁb°~Á*↔ã↑↑↔æbÁæÁáä↔÷°~ĒÁ

Á
Á
Á
Á
Á
Á
Á
Á
Á
Á
Á
Á
Á
Á
Á
Á

GĚÁŠâbæã { æĀ~bĀ^! ↑æã~bĀ@ | æĀ

á*áãæ' æ↑Ā^áĀãæ\áĀá~Ā→áä~ĪĀ

ŠĀ^! ↑æã~Ā↔^ä↔' áä~Ā*æ→áĀbæ\áĀ\$Ā
ÇNDÁ€ÊĪĀĀĀĀĀĀĀĀĀĀĀĀÇŇDÁ€ÊIHĀ
ÇODÁ€ÊĪĀ ÇEDÁ€ÊIHĀ

Ā

ĜĚÁÓb' äæ { áĀ' áääĀäæ' ↔↑á→Āáâá↔[~Ā^áĀà~ã↑áĀäæĀàää÷°~Āb↔↑*~↔à↔' áääĪĀ
ádĀĀ€ÊĪĀKĀ âDĀĀFÊHĀKĀ Ā'DĀĀ€ÊFGĪĀKĀ
ädĀĀ€ÊGIĀKĀ æDĀĀGÊĜĪĀKĀ ĀàDĀĀFÊ€ĪĀKĀ

Ā

HĚĀĤæb~→ { áĀábĀæ [*ãæbbðæbĀááâá↔[~ĪĀ
ádĀĀJÊĪĀÉĀĜÊĪGĀKĀ âD FGÊĜÁÉĀĪJÊFĀĚĀF€ÊHHĀKĀ
'D FĪÊĪĀ½ĀĪÊHĀKĀ äD €ÊĪĀ [ÁHĀÉĀFÊĪĀKĀ
æD ĪĀ [ĀĜÊĪĪĀKĀ àD ÎÊĪĀĚĀFÊĪĀĪĀ€ÊĜĀKĀ
&D ĜÊĪĪĀĪFGĀKĀ

Ā

ĪĚĀ NĀ *ãæ& | ↔÷áĀ \$Ā | ↑Ā á^↔↑á→Ā ↑ | ↔\~Ā ' ~↑ | ↑Ā ^~Ā Nãáb↔→ĚĀ U~âãæĀ ábĀ
õã { ~ãæbĚĀ æbbæĀ á^↔↑á→Ā →~' ~↑~ { æĚbæĀ →æ'\á↑æ'\æĚĀ *~ã\$↑ĚĀ ^áĀ ò& | áĚĀ æ→æĀ
'~b\ | ↑áĀ bæãĀ ↑ | ↔\~Ā { æ→~ĚĀ Ū↑áĀ *ãæ& | ↔÷áĀ ä~ã↑æĀ 'æã' áĀ äæĀ GHĀ
á^~bĚĀ ~Ā @ | æĀ ' ~ããæb*~^äæĀ áĀ 3/5 äæĀ b | áĀ { ↔ääĚĀ T | á^ \~bĀ á^~bĀ
{ ↔ { æĀá *ã~ [↔↑áää↑æ'\æĀ | ↑áĀ *ãæ& | ↔÷áĀLĀ 5

Ā

ĪĚĀÓb' äæ { áĀ' áääĀàää÷°~Āáâá↔[~Ā^áĀà~ã↑áĀäæ' ↔↑á→ĪĀ

Ā

a) 1/2 =

d) 7/2 = Ā

b) 3/5 =

e) 7/5 = Ā

c) 4/10 =

Ā

ĪĚĀ Ĥæb~→ { áĀæb\æbĀ *ã~â→æ↑ábĚĀ \$æ^bæĚĀ äæà~↔\áĚĀ →æ↔áĀ' ~↑Āá\æ^÷°~ĀæĀ
| bæĀáĀæb\ãá\ \$&↔áĀ@ | æĀ@ | ↔bæãĚĀŠĀ↔↑*~ã\á^ \æĀ\$Āá' áääĀ | ↑áĀb~→ | ÷°~ĀĀ

ádĀ Ó | Āà↔~Ā | ↑áĀ { ↔á&æ↑ĀäæĀĪ€€Ā←↑ĚĀŠbĀĜĐĪĀä~Ā*æã' | äb~Āà~ãá↑Āàæ↔\~bĀ
äæĀá | \~↑... { æ→ĀæĀ~Āãæb\á^ \æĚĀäæĀ-^↔â | bĚĀT | æĀä↔b\↑^' ↔áĀæ | Ā*æã' ~ãã↔ĀäæĀ
-^↔â | bĒĀ

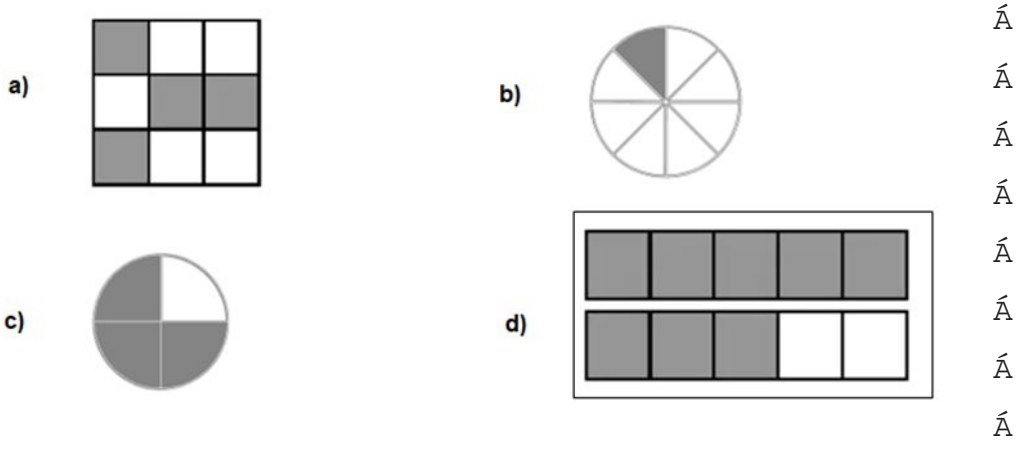
âDĀS | ↑áĀ *ã~ { áĀäæĀH€Ā@ | æb\ðæbĚĀ | ↑Āá→ | ^~Āæãã~ | ÁFĐHĀääĀ *ã~ { áĚĀT | á^ \ábĀ
@ | æb\ðæbĀæ→æĀá' æã\~ | ĒĀ

'DĀS | ↑áĀ' →ábæbĀ äæĀHIĀá→ | ^~bĚĀĜĐĪĀb°~Ā ↑æ^↔^ábĚĀT | á^ \~bĀ ↑æ^↔^~bĀáõĀ
^æbbáĀ' →ábæĒĀ

äDÁÓ | Á\æ^â~ÁU€Áà↔´ áábÊÁ↑æ | Á↔ã↑°~Á\æ↑ÁĜĐHÁäæbbáÁ@ | á^↔äáäæÈÁT | á^↔ábÁ
 à↔´ áábÁ\æ↑Á~Á↑æ | Á↔ã↑°~ÁLÁ

æDÁUæÁĜĐĜÁä~bÁHGÁá→|^~bÁäæÁ | ↑áÁbá→áÁ | bá↑Á...´ | →~bÊÁ´á→´ | →æÁ~Á^!↑æã~Á
 äæÁá→|^~bÁ@ | æÁ°~Á | bá↑Á...´ | →~bÈÁ

îÈÁ Ób´ äæ{ áÁ áÁ àãá÷°~Á @ | æÁ äæ*ãæbæ^↔áÁ áÁ *áã\æÁ´ ~→~ã↔ääÁ äæÁ´ áääÁ
 äæbæ^â~Ááää↔[~íÁ

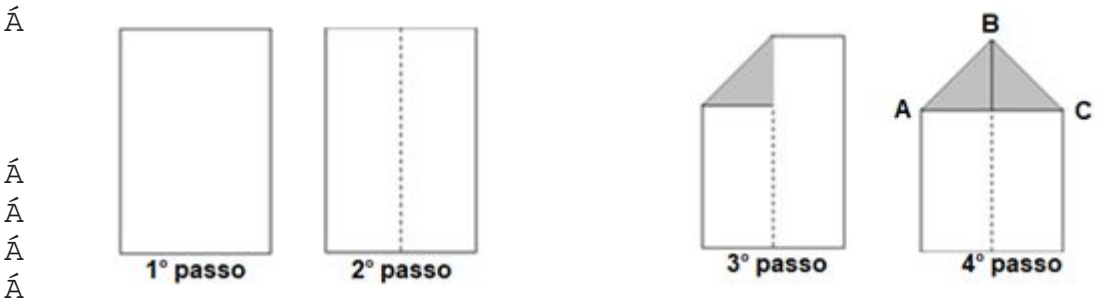
Á
 îÈÁŠâbæã { æÁábÁà↔& | äábÁá~Á→áä~íÁ

Á
 U~âãæÁábÁà↔& | äábÊÁŞÁ´ ~ããæ\~Ááà↔ã↑áääÁ@ | æíÁ

ÇNDÁÁÁŠbÁ↑^& | →~bÁä~Áãæ\↑^& | →~ÁæÁä~Á@ | áääáä~Áb°~Áä↔àæææ^↔æbÈÁ
 ÇÑDÁÁÁU~↑æ^↔æÁ~Á@ | áääáä~ÁŞÁ | ↑Á@ | áää↔↔↔\æã~ÈÁ
 ÇODÁÁÁŞÁãæ\↑^& | →~ÁæÁ~Á@ | áääáä~Áb°~Á@ | áää↔↔↔\æã~bÈÁ
 ÇEDÁÁÁŞÁãæ\↑^& | →~Á\æ↑Á\~ä~bÁ~bÁ↑^& | →~bÁ´~↑ÁáÁ↑æb↑áÁ↑æä↔ääÈÁ

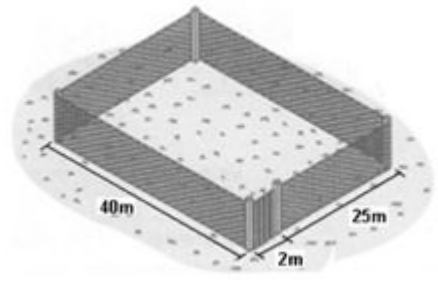
F€ÈŞáääÁáä~æãÁ | ↑Áá { ↔°~´↔^â~Áàá´æ↑~bÁábÁbæ& | ↔^↔æbÁä~âääá | äábíÁ

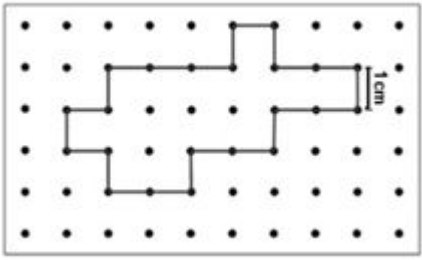
ŞÁ\ã↔↑^& | →~ÁNÑOÁŞíÁ
 ÇNDÁãæ\↑^& | →~ÁæÁæb´á→æ^~î
 ÇODÁá´ | \↑^& | →~ÁæÁæb´á→æ^~î

ÇÑDÁãæ\↑^& | →~ÁæÁ↔b...b´æ→æbîÁ
 ÇEDÁá´ | \↑^& | →~ÁæÁ↔b...b´æ→æbÈÁ

FFÈÁ Šâbæã {æÁ ~Á \æããæ^~Á ãæ\á^&|→áãÁ
 ãæ*ãæbæ^\áã~Á á~Á →áã~ÈÁ Ó→æÁ {á↔Á bæãÁ 'æã' áã~Á
 ' ~↑Á \æ→áÁæÁ' ~↑Á | ↑Á*~ã\ °~ÁãæÁ↑áãæ↔ãáÈÁ
 T | á^\~bÁ↑æ\ã~bÁãæÁ \æ→áÁbæã °~Á | \↔↔~ áã~bLÁ
 Á
 Á

Á

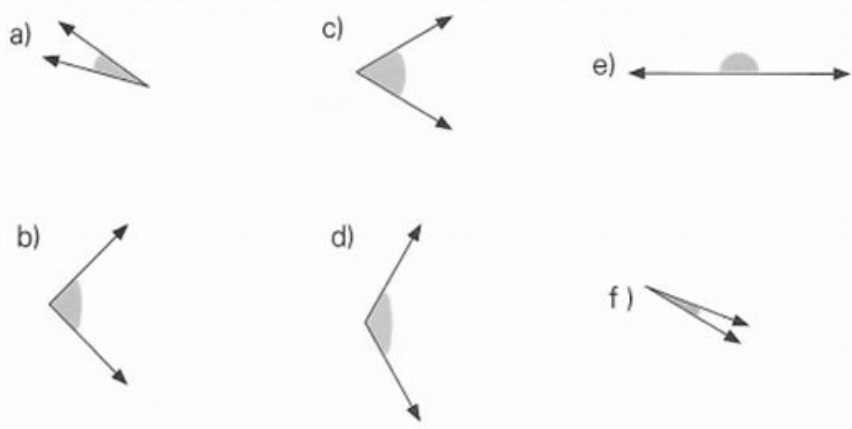

FGÈ S~Á äæbæ^â~Á á~Á →áã~ÈÁ \æ↑~bÁ | ↑Á@ | áãã~Á
 ' ~↑Á *ãæ&~bÁ æÁ | ↑Á æ→õb\↔' ~Á ãæ*ãæbæ^\á^~Á
 | ↑áÁ à↔& | ãáÈÁ Uáâæ^â~Á @ | æÁ áÁ ↑æã↔ãáÁ æ^\ãæÁ
 ä~↔bÁ *ãæ&~bÁ \$ÁãæÁF' ↑ÈÁ@ | á→Á\$Á~Á *æãé↑æ\ã~Á
 ááÁà↔& | ãáÁãæ*ãæbæ^\áãáLÁ

Á

FĜÈÁ O~↑*→æ\æÁ áÁ \áâæ→áÁ áâá↔[~Á ' ~↑Á ábÁ ↑æã↔ãábÁ ä~bÁ ↑^& | →~bÁ äæÁ ' áääÁ
 à↔& | ãáÈÁÔá÷áÁ | ↑áÁæb\↔↑á\↔{ áÁãæÁ@ | á^\~Á\$ÁáÁ↑æã↔ãáÁæÁ' áääÁ↑^& | →~ÍÁ

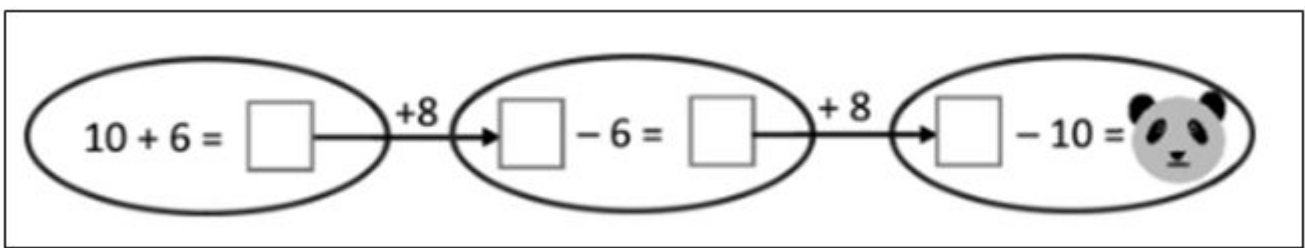
Á

MEDIDA	LETRA
60°	
180°	
90°	
10°	
20°	
120°	

FHÈÁÁÆæbáà↔~bÁãæ\↔ãáã~bÁãáÁŠ→↑*éáãáÁOá^& | ã | ÍÁ

EOUNÔØŠÁØÁËÁT | á→Á^! ↑æã~Áæb\õÁæb' ~^ã↔ã~Á*æ→áÁà↔& | ááÁã~Á | ãb~Á*á^ääLÁ

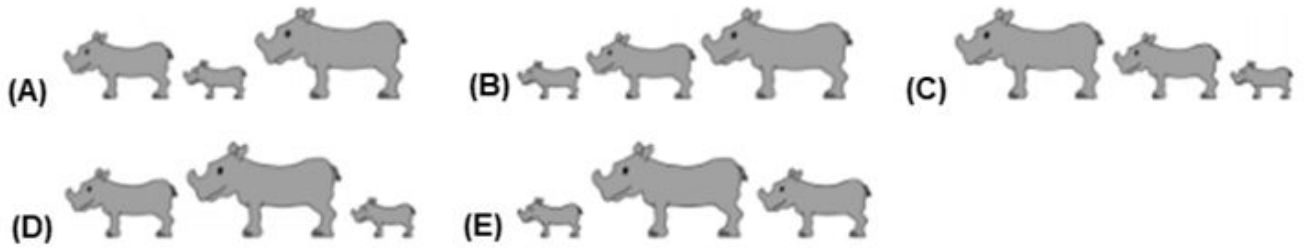

ÁÁÁÁÇNDÁFIJÁÁÁÁÁÁÁÇÑDFÎÁÁÁÁÁÁÇODG€Á

ÇEDGHÁ

ÇÓDGÎ

ŒÓUNÔŒŠÁ ØØÁ ĘÁ Úæ´áĘĘÁ Ú↔´áĀ æĀ Ú |´áĀ báéää↑Ā *áääĀ *ábbæääĘĀ´~↑Ā Úæ´áĀ ^áĀ àääæ^\æĘĀ Ú↔´áĀ ^~Ā ↑æ↔~Ā æĀ Ú |´áĀ á\ãðbĘĀ Úæ´áĀ *æbáĀ IĚĚ↔&Ā ↑á↔bĀ ä~Ā @|æĀ Ú↔´áĀ æĀ Ú↔´áĀ *æbáĀ FĚĚ↔&Ā ↑æ^~bĀ ä~Ā @|æĀ Ú |´áĘĀ T|á~Ā äábĀ à↔&|ääbĀ áĀ bæ&|↔ää↑~b\ääĀÚæ´áĘĘÁÚ↔´áĘĘÁÚ |´áĀ^áĀ~ääæ↑Ā´~ääæ\áĀĀ

Ā

HISTÓRIA, ARTE E ENSINO RELIGIOSO

NĀ {↔ääĀ ^áĀ ØääääĀRŞä↔áĀ *ábbáĀ *~ääĀ |↑áĀ \ää^bà~ã↑á÷~Ā äää↔´á→ĘĀNĀ á\↔{↔ääääĀ´~↑æā´↔á→Ā äæbæ^{~→{æĘbæĀ *~ääĀ ↑æ↔~Ā ä~Ā´ãæb´↔↑æ^\~Ā ä~bĀ â|ã&~bĘĀ´↔ääääæbĀ à~ã\↔à↔´áääábĘĀàá{~ää´æ^ä~Ā áĀæ[*á^b°~Ā ä~Ā ↑æā´á~Ā æĀ áĀáb´æ^b°~Ā äæĀ |↑Ā ^~{~Ā&ã |*~Āb~´↔á→ĘĀáĀâ |ã&|æb↔áĘĀáĀ^~{áĀ´→ábbæĀäæĀ´~↑æā´↔á^\æbĘĀ Šâbæã{áĘbæĀ áĀ äæ´áäĀ^´↔áĀ ä~Ā àæ |ää↔b↑~Ā´~↑~Ā b↔b\æ↑áĀ æ´~^~↑↔´~Ā æĀ áĀáb´æ^b°~Ā ä~Ā b↔b\æ↑áĀ´á*↔\á↔b\áĀ´~↑~Ā ↑~ä~Ā äæĀ *ã~ä|÷~ĘĀ Ób\æĀ \$Ā ~Ā ↑~↑æ^\~Ā æ↑Ā @|æĀ ~´~ääæĀ áĀ \ää^b↔÷~Ā äää ØääääĀ ↑\$ä↔áĀ *áääĀ ØääääĀR~ææā^áĘĀ ↑ää´áääĀ *æ→~Ā äæ^áb´↔↑æ^\~Ā´|→\|ää→Ā æĀ áĀ äæ{~→|÷~Āæ↔&↔~báĘĀ

S~Ā ↑↑â↔\~Ā´|→\|ää→ĘĀ áĀØ&ää↓áĀæ^ääá@|æ´↔ääĀ *æ→~Āb|ã&↔↑æ^\~Ā äæĀ ^~{ábĀ´~ääæ^\æbĀ äæ↔&↔~bábĀ´~↑~Ā ~Ā Q|\æää^↔b↑~Ā æĀ ~Ā Óá→{↔↔↔b↑~ĘĀ´~^\ã↔â|↔Ā *áääĀ ~Ā äæbæ^{~→{↔↑æ^\~Ā äää↔æ↔áĀ äæĀ @|æĀ ~Ā â~↑æ↑Ā \$Ā ~Ā´æ^\ã~Ā ä~Ā |^↔{æãb~ĀÇá^\ã~*´æ^\ã↔b↑~ĘĀ→|&ääĀ@|æĀ áĀØ&ää↓áĀ´~|*á{áĀ á\ \$Ā æ^\°~ĘĀ ŠĀ äā´↔~á↔b↑~ĘĀ ↑~ä~Ā äæĀ *æ^báääĀ @|æĀ á\ã↔â|↔Ā {á→~ääĀ b~↑æ^\æĀ dĀ äā´~ĘĀ á~Ā *æ^bá↑æ^\~Ā →...&↔´~ĘĀ æĀ ^°~Ā dbĀ →æ↔bĀ ä↔{↔↔ábĘĀ *ã~↑~{æĀ ~Ā äæbæ^{~→{↔↑æ^\~Ā äää´~^b\ã|÷~Ā ^á{á→ĘĀ´~↑Ā æ↑áää´á÷ðæbĀ ↑á↔bĀ äæb↔b\æ^\æbĘĀ´áää{æ→ábĀ äæĀ {æ→áĀ \ã↔á^&|→ääĀ @|æĀ *æā↑↔↔á↑Ā áĀ ^á{æ&á÷~Ā´~^\ãääĀ ~Ā {æ^\~ĘĀ ~Ā á*æääæ↔÷~á↑æ^\~Ā äæĀ ↔^b\ã|↑æ^\~bĀ äæĀ ^á{æ&á÷~Ā´~↑~Ā áĀ â!bb~→áĀ æĀ ~Ā äæbæ^{~→{↔↑æ^\~Ā äääáb\ã~^~↑↔áĘĀ &æ~&ääà↔áĀæĀáĀ´ää\~&ääà↔áĘĀæ→áâ~ää÷~Ā äæĀ↑á*ábĀ&æ~&ãðà↔´~bĘĀ

Ób\æĀ \$Ā~Ā´æ^ðã↔~Āæ↑Ā@|æĀbæĀäæbæ^{~→{æ|ĀáĀæ[*á^b°~Ā↑áääé\↔↑áĀ^áĀ Ó|ã~*áĀ ä|ää^\æĀ ~bĀb\$´|→~bĀ F I ĘĀ F I ĘĀ æĀ F Í ĘĀ ↑~↑æ^\~Āæ↑Ā@|æĀ ~Ā â~↑æ↑ĀbæĀ á{æ^\|ääĀ *~ääĀ ↑áääæbĀ 1^|^´áĀ á^\æbĀ ^á{æ&ää~b^ĘĀæb´~â↔ääĀ´~{ábĀ ä~\ábĀ ↑áääé\↔↑ábĀ æĀ á→´á÷áää ä↔ææ\á↑æ^\æĀ ~Ā Šă↔æ^\æĘĀ ábĀ´^ä↔ábĘĀ \æää↔...â↔~Ā äábĀ {á↔~bábĀ æb*æ´↔ää↔ábĘĀ´~↑~Ā áĀ´á^æ→áĘĀ´ää{~ĘĀ ^~Ā ↑~b´áääĘĀ *↔↑æ^\áĀæääĀ~Ā^~{~Ā*ã~*...b↔~Ā*áääĀ@|æĀääääĀ~Ā↑~^~*...↔~Āæ[æā´↔~Ā*~ääĀ´↔ääääæbĀ↔\á↔á^ábĘĀ´~↑~Ā Úæ^æ´áĘĀ *~ääĀæ[æ↑*→~ĘĀ æĀ ~â\æääá→\~bĀ→|´ã~bĀ´~↑ĀæbbæĀ↑æā´áä~ĘĀĀ

R↔\$ã↔~bĀ *ææ´↔~b~bĘĀ´~↑~Ā*ää\áĀæĀ~|ã~ĘĀ\~ã^á↑ĘbæĀæb´ább~bĀ *áääĀ

áĀ *ā~ā | ÷°~Ā äæĀ ↑~æäábĒĀNĀŦ&äæ↓áĀŌá\...→↔' áĀæb\á { áĀ *æäæ^ä~Ā ↑↔→áŦæbĀäæĀ
ä↔\$↔bĀ *áääĀ ábĀ ^áb'æ^\æbĀ äæ↔↔↔ŦæbĀ *ā~\æb\á^\æbĀ æĀ *āæ'↔bĀ {áĀ
áääæâá^áääĀ ^~{-bĀ bæ&|↔ä~äæbĒĀ ~^@|↔b\á^ä~Ā \æää↔\...ää↔~bĀ æĀ
'á\æ@|↔'á^ä~Ā^~{-bĀä↔\$↔bĀ*~ää↑æ↔~Āä~bĀ↓æb|é\ábĒĀ

Ā N~Ā àá→ää↑~bĀ b~âääĀ áĀ æ [*á^b°~Ā ↑áää\↔↑~Ē' ~↑æä'↔á→ĒĀ' ~b\ | ↑á↑~bĀ
bā↔↔æ^\áää | ↑Ā á↑*→~Ā ^!↑æä~Ā äæĀ ää'ŦæbĀ *~→é\↔'ábĀ æĀ æ'~^~↑↔'ábĀ @|æĀ
*~bb↔↔↔↔\áää↑Ā áĀ ~'~ää1^'↔áĀ äæĀ \á→Ā àá\~Ā á↔b\...ää↔'~ĒĀ Uæ↑Ā ä! {↔ääĒĀ
\á↔bĀàá\~äæbĀb°~ĀäæĀà|^ää↑æ^\á→Ā' ~↑*äææ^b°~Ā *áääĀæbbæĀ^~{-Ā↑~↑æ^\~Ā
æ↑Ā @|æĀ ~bĀ á~↑æ^bĀ bāæ↑Ā äæĀ b | áĀ \æääáĀ^á\á→Ā *áääĀ äæb'~âä↔ææ↑Ā ~|\äábĀ
→~'á→ääääæbĀ æĀ *~{-bĀ á~Ā äæä~ää ä~Ā ↑|^ä~ĒĀ RábĀ æbbáĀ á↑á↔÷°~Ā ↑á\æä↔á→Ā
^°~Ā æ'æääáĀ ábĀ *~bb↔↔↔↔↔ääääæbĀ äæĀ æ [*↔↔' á÷°~Ā {↔^'|→ääábĀ dbĀ &ää^äæbĀ
^á {æ&á÷ŦæbĒĀ

Œæ {æ↑~bĀ^~bĀ á\æääĀ~Ā àá\~Ā äæĀ @|æĀ {↔ääábĀ á↔b\...ää↔ábĀ b~âääĀ \æääábĀ
→~^&é^@|ábĀ'æä'áääábĀ äæĀ ↑áää {↔→áábĀæĀ'ää↔\|ääábĀ \æääé {æ↔bĀ'↔ä'|→á {á↑Ā
æ^\äæĀ ~bĀ æ|ä~*æ|bĀ ↑æb↑~Ā á^\æbĀ áĀ äæá→Ā äæb'~âæä\áĀ äæĀ ~|\ä~bĀ
'~^\↔^æ^\æbĒĀ ÓbbæbĀ äæ→á\~bĀ \↔'áá↑Ā áábæĀ ^~Ā *æ^bá↑æ^\~Ā äæ↔↔↔~b~Ā
'ää↔b\°~Ā @|æĀ àá~↔á↑Ā→æ↑ääääĀáĀâ | b' áĀä~Ā *áääé b~Ā *æää↔ä~Ā ~|ĀĀĀ \æ↑é {æ→Ā
äæb'~âæä\áĀ ä~Ā↔^äæä~ĒĀ ŒæbbáĀ à~ää↑áĒĀ ~Ā äæbæ↓~Ā *æ→~Ā^~{-ĀæĀ~Ā \æ↑~ää
ä~Ā äæb'~^áæ'↔ä~Ā b~↑á {á↑Ā | ↑áĀ^~ {áĀáâ~ääá&æ↑Ā dĀá {æ^\|ääĀ *æ→~Ā ↑áääĒĀ

ÓbbæĀ *æ^bá↑æ^\~Ā à~↔Ā ↔|b\äää~Ā *æ→áĀ *↔^\|ääĀ 1ŠĀ Ōäää↔↑Ā äábĀ
Œæ→é'↔áb^ĒĀ ä~Ā *↔^\~ääĀ~→á^á1bĀÑ~b'áĒĀĀ

Ā
Ā
Ā
Ā
Ā
Ā
Ā
Ā
Ā
Ā
Ā
Ā

Ñ~b'áĀ äæ|Ā | ↑Ā &ää^äæĀ äæb\á@|æĀ á~Ā ↔↑á&↔^↔ä↔~ĒĀ äæ\ää\á^ä~Ā ~bĀ
↑æä~bĒĀ *ā~â→æ↑ábĀ *b↔' ~→...&↔' ~bĒĀ' ä↔á\|ääábĀ ↔↑á&↔^↔ä↔ábĀ Çà | ↑á^~bĀ æĀ
á^↔↑á↔bĀĀæĀ'æ^ábĀ äæĀ á~ää~ääæbĒĀ SáĀ~âääĒĀæ→æĀ äæb' äæ {æĀ äæ→á÷°~Āæ^\äæĀ
~Ā 1 *áääé b~Ā æĀ 1↔' àæä^~Ā ĒĀ ↑|↔\~Ā | \↔↔~' áääĀ^áĀŦääääĀ R\$ä↔áĒĀ @|á^ä~Ā~Ā
↔↑á&↔^↔ä↔~ĀääĀ á~ää\æ↑æ^\æĀ↔^à|æ'↔→ää~Ā *æ→áĀŦ&äæ↓áĀŌá\...→↔' áĒĀÑ~b'áĀ
äæ\ää~|\Ā'~ää|↓ábĒĀ *~ä'~bĒĀ'áääábĒĀ'á {á→~bĒĀ á→\$↑Ā äæĀ *á {ŦæbĒĀ
æ→æää^\æbĒĀ &↔ääääábĀ æĀ'á↑æ~bĒĀ bæ↑Ā àá→ääĀ ä~bĀ á^↔↑á↔bĀ æ [\↔' ~bĀ æĀ

ãä^\áb↔~b~bÊÁ S°~Á áá{↔áÁ ´á↑æ→~bÊÁ &↔ãääábÁ ~|Á æ→æää^\æbÁ ^áÁ Ó|ã~*áÁ
^á@|æ→áÁ \$*~´ áÊÁ Nbb↔↑ÊÁ æbbáÁ *↔^\ |ääÁ *ã~´ |ääÁ ãæ\ãá\áää áÁ ä↔{æãb↔ääääÁ
ä~Á ↑|^ä~ÊÁ |↑áÁ *ã~{áÁ @|æÊÁ áÁ *ää\↔ää ä~Á b\$´ |→~Á FJÊÁ ~bÁ æ|ã~*æ|bÁ
*ábbáää↑ÁáÁ↔^\æ&ääääÁ^~{ábÁ¹ *á↔bá&æ^bªÁÁÁæ|Á↔↑á&↔^õää↔~È Á

Á

Fæb*~^ääÊÁæ↑Ábæ|Á´ áääää^~ÊÁábÁbæ&|↔^\æbÁ@|æb\ðæbÍÁ

30 Vqfq" jqogo" fg" dqo" lw¶/q." fgrqku" swg" vkxgt" tgcnk/cfq" uwc"
xkcigo." tgeqpjgegtª" swg" ²" wo" okncitg" ocpkhguvq" vgt" rqfkfq" guecrct"
fg" vqfq" qu" rgtkiq" swg" ug" crtgugpvco" go" uwc" rgtgitkpc±q=" vcpvq"
ocku" swg" ja" vcpvqu" qwvtqu" cekfgpvgu" swg" fkctkcogpvq" rqfgo" c¶"
qeqtgt" swg" ugtkc" eqkuc" rcxqtquc" «swngnu" swg" c¶" pcxgico" swgtgt"
r½/nqu" vqfq" fkcpvg" fqu" qnjqu" swcpfq" swgtgo" gortggpfgt" uwcu"
xkcigpu0"

ÖÊÁŞÛÈÁÇ↔b\~↔ääÁääÁ*→|b↔æ|ábÁ{~}á&æbÁá{æ^\ |ãæ|[CÈÁFJÊÁÊÁØ^ÍÁÉÓÛRÓNÛÊÁÖÈÁð↔b\...ã↔áÁ
ä~Á↑æä~Á^~ÁŞ´↔ää^\æÍÁFÇÊÊFÊÊÊÁÛ°~ÁŞá|→~ÍÁÖ↔ääÊÁábÁQæ\ääbÊÁÇÊÊÍÁÇáää*áää~DÈÁ

ÓbbæÁ ãæ→á\~ÊÁ ább~´↔ää~Á á~Á ↔↑á&↔^õää↔~Á äábÁ {↔á&æ^bÁ ↑áääé\↔↑ábÁ äáÁ
\$*~´ áÁ↑~ää^áÊÁæ[*ääbbáÁ |↑Ábæ^\↔↑æ^\~ÁääÍÁ

- a. &~b\~Á*æ→áÁ{æ^\ |ääÊÁ
- b. äáb´é↔↔~Á*æ→~Áää^\õb\↔´~ÊÁ
- c. \æ↑~ääÁä~Áäæb´~^áæ´↔ä~ÊÁ
- d. ÁÁÁ↔^\æääbbæÁ*æ→áÁ^á\ |ãæ´áÊÁ
- e. *|ã&á÷°~Áä~bÁ*æ´áä~bÊÁ

Á

GÈÁÇ|ää^\æÁ~Á *æääé~ä~ÁääÁæ[*á^b°~Á↑áääé\↔↑áÊÁ^áÁ\ã↔*|→á÷°~Á@|æÁää~↔áÁ
*áää\æÁ äáÁ æb@|ääääÁ äæÁ \$æää~Á "→{ääæbÁ Óääää→Á Ç@|æÁ ´áæ&~|Á dbÁ \æääábÁ
@|æÁ ↑á↔bÁ \ääääÁ ä~á↑áääá↑Á ~Á Ñääb↔→Á æ↑Á FJÊÁÊÁ æb\á{áÁ |↑Á æb´ã↔{°~Á
´áá↑áää~Á\$æä~ÁÛá~Á äæÁ Óá↑↔^áääÈÁÓ→æÁæb´ãæ{æ|Á|↑áÁ´áá\áÁ *áääÁ~Áãæ→ÁääÁ
\$~ã\ |&á→ÊÁ ↔^ä~ää↑á^ä~Á b~ääæÁ ábÁ ^~{ábÁ \æääábÊÁ ~Á ~^\á\~Á ´~↑Á ~bÁ
^á\↔{~bÁ æÁ b|ábÁ ↔*ääbbðæbÊÁ Qæ→áÁ ~Á \æ[\~Á æÁ bæ→æ´↔~^æÁ *á→á{ääbÊÁ
æ[*ääbbðæbÁ ~|Á äääábæbÁ @|æÁ *ábbæ↑Á áÁ ↔↑*ääbb°~Á äæÁ @|æÁ Óá↑↔^áää
á´äää↔\á{áÁ\æää´áæ&ää~Áá~Á¹ *áääéé~ªÊÁÁ

õRctgeg/og" igpvq" fg" vcn" kpqe´pekc" swg." ug" p»u" gpvqpf´uugoqu" c" uwc"
hcnc" g" gngu" c" pquuc." ugtkco" nqi" etkuv`qu." xkuvq" swg" p`q" v´o" pgo" gpvqpfgo"
etgp±c" cniwoc." ugiwq" cu" crct´pekcu0" J000_ " egtvcogpvq" guvc" igpvq" ²" dqc" g"
fg" dgnc" ukornkefcfg0Gngu" p`q" ncxtco" pgo" etkco0" Pgo" ja" cswk" dqk" qw" xcec."
ecdte." qxgnjc" qw" icnkpjc." qw" swcnswgt" qwvtq" cpkocn" swg" guvglc" cequvwocfq"
cq" xkxgt" fq" jqogo0" G" p`q" eqogo" ugp`q" fguvq" kpjcg." fg" swg" cswk" ja" owkvq."
g" fguucu" ugogpvgu" g" htwvqu" swg" c" vgttc" g" cu" ªtxqtgu" fg" uk" fgkvco0"
J000_Cv²" ciqtc" p`q" rwfgoqu" ucdgt" ug" ja" qwtq" qw" rtcvc" pgnc." qw" qwvtc" eqkuc"
fg" ogvcn." qw" hgttq=" pgo" njc" xkoqu0" Eqpvwfq" c" vgttc" go" uk" ²" fg" owkvq" dqu"
ctgu" htguequ" g" vgorgtcfqu" eqoq" qu" fg" Gpvtg/Fqwtq/g/Okpjq." rqtswg" pguvg"
vgorq" f)ciqtc" cuuko" qu" cejªxcoqu" eqoq" qu" fg" nª0" Šiwcu" u`q" owkvcu="
kphkpkvcu0" Go" vcn" ocpqkct" ²" itcekquc" swg." swgtgpfq/c" crtqxgkvct." fct/ug/ª"
pgnc" vwffq=" rqt" ecwuc" fcu" ªiwcu" swg" vgo#õ"

Á

ÛÈÁ Ö~↑~Á {~´ 1Á äää&↔ää↔áÁ á~Á æ^\ääääÁ æ↑Á´~^\á\~Á´~↑Á *æbb~ábÁ@|æÁ {↔{æ↑Á

